Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 38
Rugsėjo - September 25, 1981 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Valst. sekretorius Haig pareiškė, kad, čia lankantis Izraelio min. pirmininkui Menachem Begin, buvo sutarta dėl strateginio JAV ir Izraelio bendradarbiavimo, kaip bendro planavimo prieš Sov. S-gos kėslus, bendrų karo laivyno pratimų, karinių reikmenų sandėlių įrengimo Izraely ir pan.

Saudi Arabija pareiškė savo nepasitenkinimą dėl strateginio bendradarbiavimo tarp JAV ir Izraelio, nes tai sudarytų grėsmę Art. Rytų taikai ir skatintų toj srity ginklavimosi lenktynes.

Lenkijos darbininkų solidarumo unijos kongresas išleido atsišaukimą į sovietų bloko valstybių darbininkus, įtaigaudamas juos organizuoti nepriklausomas darbininkų unijas.

Afganistano sostinėj Kabule įvyko kelios moterų demonstracijos prieš atsargos karių šaukimą į kariuomenę kovoti su partizanais. Jom išsklaidyti policija turėjusi panaudoti šaunamuosius ginklus, ir keletas žmonių buvo sužeista.

Lenkijos darbininkų solidarumo unija, baigdama savo kongresą, pareikalavo, kad Lenkijos parlamentas ir savivaldybių organai būtų renkami laisvai, t.y. kad kandidatus galėtų statyti piliečių grupės ir kad jų būtų daugiau, kaip reikia išrinkti.

Sov. S-gos žinių agentūra Tass Lenkijos solidarumo unijos kongresą pavadino antisocialistinėm ir antisovietinėm orgijom.

Šiaurinio Irano Tabriz mieste per religines pamaldas sprogusi bomba užmušė ajatolos Khomeini asmeninį atstovą rytiniam Azerbaidžanui ajatolą Assadollah Madani.

Nuo Palestinos išlaisvinimo organizacijos atskilusi teroristinė grupė, vadovaujamaa Abu Nidal ir remiama Sirijos, teroro veiksmus vykdo ne tik prieš Izraelį, bet ir prieš Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadus.

Valst. sekretorius Haig paskelbė, kad JAV turi rimtų įrodymų, jog Sov. S-ga naudojo cheminius ginklus Laos, Kambodijoj ir Afganistane. Į šiuos kaltinimus Sov. S-gos propaganda atsakė tik bendrom frazėm, o ne faktų paneigimu.

Popiežius Jonas Paulius II paskelbė naują encikliką apie darbo vertę ir darbininkų teises, pažymėdamas, kad darbininkų unijos yra nepakeičiamas pramoninės visuomenės elementas.

Kelios dešimtys tūkstančių vokiečių surengė V. Berlyne prieš JAV ir prieš ten besilankantį valst. sekretorių Haig demonstracijas.

Norvegijos parlamento rinkimus laimėjo dešiniųjų partijų koalicija, surinkdama 55 proc. balsų. Dešimtmečius Norvegiją valdžiusi darbo partija gavo tik 45 proc. balsų.

J. T. visumos susirinkimas priėmė Pietų Afriką pasmerkiančią rezoliuciją ir reikalaujančią kitas valstybes nutraukti su ja bet kokius santykius už Namibijos gyventojų priespaudą. JAV ir kitos Vakarų valstybės nuo balsavimo susilaikė.

Egipto prez. Anwar el-Sadat įsakė išvykti Sov. S-gos ambasadoriui Vladimir P. Poliakov ir kitiem 6 ambasados pareigūnam už jų įsivėlimą į Egipto gyventojų kiršinimą ir riaušių kėlimą.

Kubos prez. Fidel Castro paskutinėj savo kalboj labai aštriai puolė JAV prezidentą ir valstybės ir gynybos sekretorius už jų vedamą griežtą politiką.

JAM TRŪKSTA TEISINGUMO PAJAUTIMO

Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos Nr. 47. Skyrius "Chuliganizmas Sovietų spaudoje".

Kas nenori būti vienuoliu, tas gali išeiti. Kaizerinės Vokietijos karininkais nebuvo nei kunigai, nei klierikai. Ar gali kalbėti olandiškai, tos kalbos nesimokęs? Ar buvo elgetaujančių vienuolių? Saleziečių vienuolyno "prabanga". Subankrutavusi sąžinė.

(Netinkami atleidžiami)

Vienuolynuose nėra jokių karcerių ir niekas jais nebauginamas, kaip norėtų Jauniškis ("Supūsi karceryje" — 27 pusl.). Kas nenori būti vienuoliu, tas pats gali visada išeiti. Netinkami atleidžiami — lygiai taip, kaip ir kitur kad daroma. Juk ir komunistinėje santvarkoje žmonės atleidžiami iš darbo, iš mokyklos, iš partijos, — ir to niekas nelaiko nusikaltimu. Tad kodėl gi į vienuolyną per klaidą patekęs žmogus — netinkamas narys negali būti atleistas.

(Kunigai ir klierikai Vokietijos kariuomenėje)

Jauniškis tvirtina, esą visi Misiūno viršininkai yra buvę kaizerinės Vokietijos karininkai. O iš tikrųjų nė vienas jų nėra ėjęs karo mokslų ir neturėjęs ginklo rankose, taigi ir karininkais nebuvo.

Kilus pirmam pasauliniam karui, buvo mobilizuoti ne tik civiliai, bet ir dvasininkai. Kunigai buvo paskirti karių kapelionais — jie turėjo katalikams kariams laikyti pamaldas, teikti sakramentus, lankyti sužeistuosius ir ligonius, padėti jiems palaikyti ryšius su namiškiais, laidoti mirusius, o klierikai dirbo tiktai sanitarais karo lauko ligoninėse. Esu ne kartą vartęs du didelius albumus, pilnus nuotraukų iš 72—os karo lauko ligoninės, kurią aptarnavo vokiečių jėzuitų klierikai.

(Sukūrė "stebuklą")

Jauniškis, kaip ateistas, neigia stebuklus. Bet 67-69 puslapiuose jis sukūrė didelį stebuklą, būtent: Misiūnas, tik nuvykęs į Olandiją ir nesimokęs olandų kalbos, laisvai susikalba su vietiniais gyventojais olandais, gerai supranta olando Minaurio ateistinę kalbą ir pajunta pareigą jį sukritikuoti, tik pabūgsta, kad "nesugebės taip įtikinamai kalbėti" (69 pusl.). Taigi Misiūnas, kuriam sunkiai sekėsi mokytis svetimų kalbų, staiga gauna "kalbų dovaną" ir laisvai kalba olandiškai, tos kalbos visai nesimokęs.

(Apšmeižė tėvą)

Kaip pilnas iškraipymų ir melo skyrius "Užgesintos šviesos", tokie ir kiti skyriai. Bet, skaitant "Mokslo beieškant" ir "Elgetaujant", atrodo, kad juose nebėra nė penkiaprocentinės tiesos — nuo pradžios iki galo prifantazuota, primeluota. Čia ne tik pats Bronius Jauniškis meluoja, bet melagiu padaro ir savo tėvą.

Jis rašo: "Tėvas mėgdavo sakyti, kad vienuoliai — tikri išnaudotojai ir veltėdžiai. Esą koktu žiūrėti, kaip jie be jokio darbo vaikštinėja po kaimus ir, sukdami rankose rožančius, Dievo vardu paskutinius skatikus iš vargdienių vilioja" (127 pusl.). "Seniau, kai eidavau per kaimus siūdamas, sutikdavau tokius. Aš dorą darbą dirbau, o jie elgetavo. Jauni, sveikatingi, rožančių gromuluoja ir žiodo savo terbas. Net gėda", — tokius žodžius Bronius Jauniškis deda į savo tėvo lūpas.

(Elgetaujančių vienuolių nebuvo)

Iš tikrųjų gėda, kas savo tėvą viešai šmeižia. Kada Jauniškio tėvas matė tuos elgetaujančius vienuolius? Kada jis eidavo per kaimus siūdamas? Bronius Jauniškis gimęs 1920 m., o jo tėvas eidavo siūdamas greičiausiai, kol dar nebuvo sukūręs šeimos, taigi prieš 1920 metus. Bet tada Lietuvoje buvo vos pora pagyvenusių pranciškonų Kretingoje ir keletas kunigų marijonų, — tačiau jie daugiau, negu pakankamai, turėjo darbo bažnyčiose, ir niekas iš jų neelgetavo. Taigi ir Jauniškio tėvas tikrai negalėjo sutikti elgetaujančių vienuolių. O jaunų vyrų, kurie eitų "žiodydami terbas", nei tada, nei vėliau Lietuvoje nebuvo. Niekas nėjo elgetauti ir iš Saldutiškio — nei Jauniškis, nei kas kitas, juo labiau, kad Jauniškis, kaip pats prisipažįsta, vienuoliu visai nebuvo, o tik kurį laiką gyveno vienuolyne, kol saleziečiai įsitikino, jog jis vienuolynui netinka ir mandagiai išprašė.

(Vienuolyne nebuvo prabangos)

Vienuolynuose nėra jokios prabangos, jokių kilimų ar kitokių papuošalų. Visi valgo tą patį valgį, iš to paties puodo pasemtą. Taip buvo ir Saldutiškyje. Štai Saldutiškio kun. Broniaus Bulkos laiško ištrauka: "Taip, aš esu gimęs Saldutiškio parapijoje, tarnavau Šv. Mišioms, vaiku būdamas, lankiausi bažnyčioje vasaros atostogų metu, gimnazijoje besimokydamas, buvau labai artimas tėvui Gustui, seminarijoje besimokydamas . . . Saldutiškis buvo saleziečių vienuolyno filialas. Buvo du kunigai — Gustas ir Žemaitis — ir keletas broliukų. Valgėme visi ir visada iš vieno puodo ir prie vieno stalo. Visi tą patį . . . Niekas nieko neskyrė. Visi kartu. Gusto kambarys buvo labai kuklus. Paprastas stalas, paprasta geležinė lova, didelė lentyna su knygomis, praustuvas, dvi paprastos kėdės svečiams. Net sofos nebuvo. Niekas iš vienuolių ar broliukų Saldutiškyje neelgetavo, aukų nerinko ir palikimo neprašė. Parapija buvo nauja, žmonės buvo dosnūs. Visada, atsimenu, prie Šv. Antano altoriaus būdavo sūrio, sviesto ar kiaušinių. Žmonės atnešdavo patys neprašyti". (1980.I.21).

Kun. J. Žemaitis rašo (laiškas rašytas 1980.I.23): "Nematau reikalo paaiškinti apie Broniaus Jauniškio "elgetavimus" Saldutiškyje. Man atrodo, kad kaip tik dabar jie elgetauja" . . .

(Subankrutavusi sąžinė)

Saldutiškyje Jauniškis turėjo rašyti diktantą, kad parodytų savo tinkamumą kuriai nors gimnazijos klasei. Kai diktantas buvo ištaisytas, Jauniškis sušuko: "O Viešpatie, mano sąsiuvinis pražydo raudonais brūkšniais. Brolis Stasys susuko vingrų dvejetuką" (51 psl.). Tada Jauniškiui trūko rašybos žinių, dabar jam trūksta teisingumo pajautimo. Subankrutavusi sąžinė yra didžiausia žmogaus nelaimė. Jeigu šiandien taisytume Jauniškio raštus ir ieškotume juose teisybės, tai jie nemažiau pražystų raudonais brūkšniais, ir dvejetukas būtų jiems per geras pažymys. Ir štai tokiais šlamštais maitinamas jaunimas!

(Bus daugiau)

Spaudos konferencijoje rugsėjo 9 Balfo centro patalpose Chicagoje iš k. kun. A. Trakis, Balfo vicepirmininkas, prof. dr. K. Eringis, kuris neseniai pabėgo iš Lietuvos, Balfo pirmininkė Marija Rudienė kalba apie pabėgėlį profesorių. Nuotr. Lino Meilaus

CARE ORGANIZACIJAI 35 METAI

1946 JAV įsteigta Cooperative for American Relief Everywhere pradėjo siuntinėti maisto siuntinėlius karo nuniokotos Europos žmonėm nuo bado gelbėti. Vėliau jos skyrių atsirado ir Europos valstybėse, bet jos visos susispietė po CARE International skėčiu. Siekiama suorganizuoti jos skyrius Australijoj ir Japonijoj.

Iš pradžių jos siuntiniai buvo sudaromi iš JAV armijos maisto sandėliuose buvusių perteklinių prekių, o dabartiniu metu ji aprūpina trečiojo pasaulio valstybes plytom, statybinėm medžiagom, vamzdžiais vandentiekiui ir kanalizacijai ir pan. Vėliau ji susijungė su labdaros darbais ir žmonių sveikatingumo rūpesčiais pagarsėjusio ir vėžiu mirusio dr. Thomas A. Dooley įsteigta Medico organizacija, kuri rūpinosi siųsti į atsilikusius kraštus sveikatos apsaugos grupes.

Bet ir dabar ši organizacija aprūpina maistu Afrikos, Azijos, Pietų Amerikos ir Viduriniųjų Rytų žmones, tik ne individualiniais siuntiniais, bet didmeniniu būdu.

Ir ši organizacija susiduria su finansiniais sunkumais dėl visur siaučiančios infliacijos ir aukštų kainų.

Iš kiekvieno gauto dolerio 95 procentus organizacija išleidžia prekėm ar patarnavimam pirkti ir tik 5 proc. administracijos išlaidom. Ją remia federalinė vyriausybė įvairiom dovanom ir pagal Food for Peace programą.

MIRĖ KUN. JONAS BAKANAS

Worcester vyskupijos kunigų prieglaudoje rugsėjo 18 mirė kun. Jonas Bakanas, kuris buvo vikaru Aušros Vartų parapijoje ir ilgus metus vikaravo Šv. Kazimiero parapijoje Worcesteryje. Buvo gimęs 1906 vasario 13 Amerikoje. Į kunigus įšventintas 1930 birželio 14. Gerai kalbėjo lietuviškai, sakė gražius pamokslus. Paskutiniu laiku buvo paliegęs, pasitraukęs iš parapijos, gyveno kunigų senelių prieglaudoje.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE SUIMAMI NUSIKALTĖLIAI

Lietuvoje jau kuris laikas vis buvo užpuldinėjami kunigai, apiplėšiami ir net nužudomi. Užsienio spauda bei radijas tai komentavo kaip sąmoningą kulto tarnų naikinimą, rašė, kad kunigams netaikoma įstatymo globa.

Į kaltinimus reagavo okupuotos Lietuvos organai, ir Tiesoje buvo paskelbta, kad nusikaltėliai suimti.

Apie klebono Leono Šapokos nužudymą

Luokės klebonas kun. Leonas Šapoka buvo apiplėšimo tikslais nužudytas 1980 spalio 9 naktį. Jį nužudė Jonas Sabaliauskas, gimęs 1955, paskutiniu metu gyvenęs Skuode, baustas už vagystes; Adomas Lukšas, gimęs 1950, iš Marijampolės-Kapsuko, tris kartus baustas už įvairias vagystes Skuode; Danielius Mockevičius, gimęs 1961, iš Raseinių.

Apiplėšti Luokės kleboną buvo nutarę vasarą, bet vis atidėliojo, kol naktys pailgės. D. Mockevičius klebonijoje lankėsi ne kartą, imdavo religinio turinio knygų paskaityti. Taip jis susipažino su namo gyventojais, su kambarių išdėstymu.

Į Luokę plėšti važiavo net tris kartus, tik trečią kartą jiem pasisekė užpulti kleboniją.

Jonas Sabaliauskas ir Adomas Lukšas dar 1980 gruodžio 31 plėšikavo Kapsuke-Marijampolėje. Buvo pagauti ir nubausti. Jau sėdėjo kalėjime, kai buvo išaiškinta apie jų dalyvavimą kun. L. Šapokos nužudyme.

Išaiškinta ir kita nusikaltėlių grupė, kuri apiplėšė Kulautuvos kleboną Antaną Bitvinską ir jo šeimininkę Valeriją Suvereckaitę bei Griškabūdžio kleboną Vytautą Užkuraitį ir jo šeimininkę Bronę Zaleckaitę. Nusikaltėlių grupės vadeivos A. Baltusevičius, A. Kantautas, A. Usonis ir S. Čiubrevičius nuteisti po 12 metų kalėti, konfiskuojant ir jų turtą. Grupėje buvo 10 žmonių. Visi jie pagauti ir nuteisti.

Dėl kun. L. Mažeikos nužudymo

Š.m. rugpjūčio 8 Pamūšyje buvo nužudytas kun. Leonas Mažeika. Drauge nužudyta ir jo šeimininkė Teklė Martinaitytė. Lietuvoje buvo nemažas susijaudinimas. Per televiziją buvo kreipiamasi į žmones padėti surasti žudikus.

Prokuratūra pranešė, kad nusikaltėliai jau sulaikyti. Tie žudikaia yra : Adolfas Kazlauskas, gimęs 1941, ir Ona Baltramiejūnienė, gimusi 1947. Sako, kad jie buvo pagauti Plungėje.

Plėšikai siaučia

Iš oficialių pranešimų susidaro vaizdas, kad plėšikai moka siausti. Čia jie vagia Skuode, čia Plinkšėse prie Sedos, čia Utenoje, Kapsuke-Marijampolėje. Net atskirose vietose gyvendami, nutarė apiplėšti Luokės kleboną. Tai rodo, kad jie yra gerai organizuoti, pasinaudoja susisiekimo priemonėmis ir plėšikauja. Klebonijas aplanko gal todėl, kad ten tikisi rasti daugiau pinigų, kad ten gyvena mažiau žmonių nei kituose bendrų šeimų namuose.

Gal sovietinis teisingumas susidomės ir tais, kurie apiplėšia ir išniekina bažnyčias ir naikina kryžius? Teismas ir juos turėtų nubausti.

PRISIMINTAS DE CHARDIN

Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Casaroli Šventojo Tėvo vardu parašė laišką Paryžiaus katalikų universiteto rektoriui Paul Poupard žinomo jėzuito mokslininko kunigo Pierre Teilhard de Chardin šimtųjų gimimo metinių proga.

Tarptautinė mokslo bendruomenė ir visas intelektualų pasaulis — rašo laiške kardinolas Casaroli — mini kunigo Pierre Teilhard de Chardin gimimo šimto metų sukaktį. Šio kunigo ir mokslininko moksliniai tyrinėjimai, jo žavinti asmenybė bei minties gelmė įspaudė pasiliekančią žymę mūsų amžiaus kultūroj . . . Savo poetine intuicija gamtoj įžvelgdamas giliausią prasmę bei dinamiką, jis visa apėmė savo neabejotinai giliu religiniu išgyvenimu . . .

Nėra abejonės, — rašo toliau Vatikano valstybės sekretorius, — kad, nepaisant sunkumų pilnai suprasti ir pagrįsti šio mokslininko drąsius mėginimus, — kun. Teilhard de Chardin visa savo asmenybe pasiliks istorijoj kaip giliai įsitikinęs ištikimas Jėzaus Kristaus liudytojas, kuris visada įstengė pilnai suderinti tikėjimą ir mokslą, tarytum nujausdamas dabartinio popiežiaus Jono Pauliaus II šūkį: "Nebijokit, kuo plačiausiai atverkit duris Kristui, jam atverkit visas mokslo, kultūros ir civilizacijos sritis".

Vatikano valstybės sekretorius popiežiaus vardu laiške kreipėsi į visus mokslo bei kultūros atstovus, dalyvavusius Paryžiaus katalikų universiteto surengtame moksliniame simpoziume kun. Pierre Teilhard de Chardin šimtųjų gimimo metinių proga.

Savaitės įvykiai

P. Afrika viešai parodė per jos kariuomenės įsibrovimą į Angolą paimtų sovietų ginklų ir susisiekimo priemonių didelius kiekius. Esą buvę paimta 3,000 tonų ginklų, kurių vertė siekia 200 mil. dol.

Pakistanas sutiko priimti iš JAV per 6 metus karinės ir ūkinės paramos už 3.2 bil. dol. ir pirkti 40 F-16 lėktuvų.

Lenkijos solidarumo unija pareiškė, kad dabartinis Lenkijos parlamentas esąs nelegalus, nes buvęs nedemokratiškai išrinktas, ir reikalavo teisės siūlyti įstatymo projektus.

Kandidatu į Irano prezidentus kraštą valdančioji islaminė respublikos partija pasiūlė savo gen. sekretorių Hojatolislam Ali Khamenei.

J.T. dabar vykstančios sesijos pirmininku buvo išrinktas Irako diplomatas Ismat Kittani.

JAV karinių pajėgų V. Vokietijoj vadui gen. Frederick J. Kroesen vykstant į savo būstinę, į jo automobilį iš pakelės krūmų buvo paleista prieštankinė raketa, kuri apgadino automobilį ir labai lengvai sužeidė generolą. Kitą dieną prie Frankfurto ant geležinkelio bėgių buvo rastos dvi bombos, kurias policija pašalino prieš jom sprogstant. Teroro veiksmus čia vykdo pagarsėjusi Baader-Meinhof teroristinės grupės raudonoji brigada.

Atsakydama į Lenkijos solidarumo unijos kreipimąsi organizuoti nepriklausomas unijas, Sov. S-ga pradėjo organizuoti didžiųjų miestų fabrikų darbininkų susirinkimus, kuriuose solidarumo unija yra kaltinama Sov. S-gos darbininkų viliojimu išduoti komunizmą.

Sov. S-ga rugsėjo 13 Semipalatinsko srity išsprogdino požeminį branduolinį užtaisą, kurio sprogimo jėga pagal Richter lentelę pasiekė 7.

Jugoslavijos teismas nuteisė kroatą Marko Neselica už priešiškos propagandos skleidimą per Vakarų žinių agentūras ir santykių su emigrantų grupėm palaikymą kalėti 11 metų.

Sov. S-gos disidentas rašytojas Anatoli Marčenko, iškalėjęs sovietų kalėjimuose 15 m. ir apie savo išgyvenimus parašęs knygą "Mano liudijimas", buvo Vladimiro teismo vėl nubaustas 10 m. kalėti ir 5 m. tremties už "priešsovietinę agitaciją ir propagandą".

Britanijos kreiseris Edinburgh, karo metu gabenęs 5.5 tonas Sov. S-gos aukso jos skolom JAV apmokėti, buvo nuskandintas Berents jūroj. Dabar Britanija susitarė su Sov. S-ga šį auksą iškelti ir pasidalyti taip, kad Sovietų Sąjungai tektų 2/3, o Britanijai 1/3 to aukso.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Skulptoriaus Juozo Zikaro šimtosios gimimo metinės buvo paminėtos Panevėžyje.** Miesto parodų rūmuose buvo surengta dailininko kūrinių paroda. Buvo išstatyti 54 skulptūros ir tapybos darbai, atgabenti iš Kauno M. K. Čiurlionio muziejaus ir iš Panevėžio kraštotyros muziejaus. Keliolika kūrinių parūpino ir dailininko duktė E. Zikaraitė. J. Zikaras buvo gimęs 1881 Pumpėnų vls, Panevėžio aps. Kilęs iš neturtingos, bet gausios šeimos, J. Zikaras daug vargo patyrė, kol pateko į Petrapilio dailės akademiją ir kol iškilo į žymius dailininkus. Nuo 1929 dėstė Kauno meno mokykloje. Sovietų okupacijoje J. Zikaras vadovavo Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės instituto skulptūros ir keramikos fakultetui. Mirė 1944.

— **Sąjunginė kinematografijos premiją laimėjo ir lietuvė M. Malcienė** už knygą, parašytą rusų kalba, — "Tarybų Lietuvos kino menas".

— Liepos mėnesį į Rokiškį buvo suvežti keli **žymesnieji lietuvių liaudies drožėjai** — į vad. kūrybinį seminarą, kuriam vadovavo dail. Konstantinas Bogdanas. Liaudies meistrai turėjo išdrožti skulptūrų papildyti stogastulpių ansambliui, jau kiek anksčiau pastatytam, sudeginto Miliūno kaimo vietoje. Tos skulptūros sukurtos per karą veikusių sovietinių partizanų teroristų garbei. Rusų gyvenamam Miliūnų kaime sovietiniai partizanai buvo įsikūrę veikimo bazę. Už tai vokiečiai kaimą ir sudegino. Literatūros ir meno laikraštyje įdėtos tų skulptūrų nuotraukos atrodo gana bjauriai. Ir pats K. Bogdanas pripažįsta, kad senosios liaudies skulptūros buvusios nedidelės, o dabar, jų formą didinant, atsirandą daug pastebimų trūkumų.

— Liaudies meistrų išdroštų skulptūrų pastatyta ir A. Baranausko apdainuotame Anykščių šilelyje. Pusantro tūkstančio hektarų užimąs **šilelis paskelbtas gamtos vaizdų draustiniu.** Būsią pravesti pasivaikščiojimo takai, kad gausūs turistai be tvarkos vaikščiodami ir poilsiaudami negadintų gamtos. Botanikos institutas šilelyje suregistravo 681 augalų rūšį ir 275 rūšis grybų.

— **Sniečkograde prie Ignalinos,** kur baigiama įrengti atominė elektrinė, statomi vis nauji dideli pastatai rusiškai kalbančių kolonistų patogumui. Neseniai atidaryta muzikos mokykla. Rugpjūčio pradžioje atidarytas naujas "Draugystės" kino teatras su dviem didelėm salėm. Net ir spaudoje neslepiama, kad kiną lankys įvairių tautų žmonės, dirbą prie elektrinės statybos. Kino fasadas esąs papuoštas marmuru.

— **Į Juodosios jūros kurortus šią vasarą koncertuoti** pasiųstas Lietuvos filharmonijos simfoninis orkestras su dirigentais J. Domarku, S. Sondeckiu ir M. Dvarionaite. Orkestrui talkino pianistė M. Rubackytė ir keli rusai pianistai. Programoje buvo A. Dvoržako, P. Čaikovskio, L. v. Beethoveno, V. A. Mozarto, R. Vagnerio, F. Šuberto, B. Bartoko ir M. K. Čiurlionio kūriniai.

— Rugpjūčio pabaigoje Lietuvoje **mirė buvęs Lietuvos operos solistas (bosas) Juozas Katelė.** Buvo gimęs 1884 Suvainių k., prie Kupiškio. 1901 baigė Rokiškio muzikos mokyklą. Vargonininkavo Panemunėlyje. Ten rengė vaidinimus, vadovavo chorui, 1907 Kaune baigė J. Naujalio vargonininkų kursus. Nuo 1921 IKI 1939 dainavo Kauno operoje, 1940-41 — Kauno operetėje, 1941-1951 vaidino Kauno jaunojo žiūrovo teatre. Nuo 1951 muzikos dalykus dėstė J. Gruodžio vardo muzikos technikume Kaune.

— Pavergtoje Lietuvoje **įsigyti geresnę knygą yra labai sunku.** Tiražai yra gana riboti. Dažnai išleidžiama net mažiau negu knygos metrikoje skelbiama. Trūksta popieriaus, o iš Lietuvos popierius vežamas į Maskvą rusiškiems leidiniams spausdinti. Lietuviškos knygos trūkumu net viešai nusiskundžiama. Štai Lit. ir meno laikraštyje, Septynių dienų skiltyje, skaitytojas, pasirašęs tik -ak-, skundžiasi, kad knygyne paprašius ką tik išėjusios knygos (apie jos išėjimą paskelbta spaudoje), atsakoma, kad knyga dar neišėjusi. Po kelių dienų užėjus, atsakoma, kad knyga jau išparduota. Žinome, kad tik tuščiavidurių komunistinės ideologijos knygų niekad nepritrūksta. Lietuviškos kultūros slopinimas ten yra nuolatinis ir metodiškas.

— Jauna dainininkė kaunietė **G. Jautakaitė, "tarybinės" dainos jaunųjų atlikėjų** (iki 25 25 metų amžiaus) **konkurse,** kuris įvyko Dniepropetrovske, laimėjo pirmą vietą. Dainininkė padainavo tris dainas — jos pačios sukurtą "Dobilo širdyje" ir dvi kitų kompozitorių.

— **Japonijoje auga susidomėjimas M. K. Čiurlionio kūryba.** Tokijo mieste yra įsisteigęs M. K. Čiurlionio klubas. To klubo pirmininkas Itiras Katas lankėsi Lietuvoje, domėjosi M. K. Čiurlionio paveikslais ir muzikos kūriniais. I. Katas jau yra skaitęs paskaitų apie M. K. Čiurlionį Filipinuose, Švedijoje, Amerikoje. Iš Lietuvos vyko į Vengriją taip pat skaityti paskaitos. Jis ypač ieško M. K. Čiurlionio kūrybos gimininguma su Rytų tautų kūryba.

— Vilniaus dailės muziejaus rūmuose surengta **propagandinė "tarybinės" dailės kūrinių paroda,** apimanti 1945-1980 metų laikotarpį. Apžvalginėje parodoje išstatyta per 200 tapybos, grafikos ir skulptūros kūrinių. Parodos plakatuose skelbiama, kad tik tarybinė santvarka sudariusi palankias sąlygas meno kūrybai.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje skelbiama, kad šiais metais **naujus mokslo metus pradėjo daugiau kaip pusė milijono vaikų ir jaunuolių.** Vien į pirmąjį skyrių įstoję 52 tūkstančiai vaikų. Per metus esančios pastatytos 23 naujos mokyklos. Džiaugiamasi, kad ir naujasis Vilniaus Šeškinės rajonas susilaukė savo vidurinės mokyklos — jau 52-trosios Vilniuje. Džiaugiamasi ir gausiais vaikų darželiais. Bet lietuviams mokslo metų pradžia kelia ir rūpesčių, nes mokyklos, įskaitant ir vaikų darželius, kuriuose jau įvesta rusų kalba, ne tik teikia mokiniams reikalingų žinių, bet kartu ir pratina prie rusų kalbos, skiepija ateizmą.

— Spaudoje plačiai rašoma **apie tarptautinį medikų simpoziumą Vilniuje,** kuriame dalyvavo medicinos mokslininkai iš visos S. Sąjungos ir iš satelitinių komunistinių valstybių. Svarstybų tema buvo — iš žmogaus odos piešinio nustatymas paveldėjimo patologinių reiškinių. Giriamasi, kad toje srityje sovietiniai mokslininkai esą labai daug pasiekę. Atrodo, kad pažangiausi yra Lietuvos gydytojai. Gal dėl to ir tokie simpoziumai šaukiami Vilniuje.

— Spaudoje taip pat džiaugiamasi, kad **mūsų pajūrio Vanagupės kaimas jau pavirto antrąja Palanga.** Ten esą pastatyta stilingų daugiaaukščių poilsio namų su visais moderniškais įrengimais, su gydyklomis, jūros vandens maudymosi baseinu, su sporto įrengimais. Džiūgaujama, kad į Kunigiškių oro uostą pajūryje kas dieną atskrenda beveik šimtas didžiųjų lėktuvų. Bet savaime aišku, kad tie didžiuliai lėktuvai skrenda į mūsų pajūrį ne iš Lietuvos, bet iš "plačiosios tėvynės" ir čia neša svetimą kalbą, svetimus papročius, privilegijuotus komunizmo ponus. Per tuos atėjūnus lietuviams darosi nejauku pajūrio vasarviečių gatvėse.

— Vasaros metu **Palangos vasarotojams rengiama labai daug koncertų.** Beveik visi geriausi Lietuvos muzikiniai ansambliai vasarą pasiunčiami koncertuoti į Palangą. Tarp aukšto lygio koncertų būna ir lengvesnės pramoginės muzikos. Rugpiūčio mėnesį vyko estradinės dainos festivalis — *"Baltijos jaunystė — 81"*. Festivalyje pirmą premiją, skiriamą Palangos vykdomojo komiteto, laimėjo Lietuvos filharmonijos vokalinis ansamblis, vadovaujamas Miko Suraučiaus.

Pr. N.

PAGĘRBIAMAS BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Poeto Bernardo Brazdžionio filmas jau susuktas ir nuo lapkričio pradžios bus rodomas Amerikos ir Kanados lietuvių bendruomenėse. Filmui pagaminti iniciatyvos ėmėsi JAV LB Vakarų apygardos valdyba, kuriai pirmininkauja inž. Rimtautas Dabšys. Buvo sudarytas specialus komitetas, kuriam vadovauja apygardos valdybos narys Antanas Adomėnas. Filmo susukimą finansavo poeto B. Brazdžionio gerbėjai.

Šalia filmo, komiteto planuose yra rinktinės poeto Bern. Brazdžionio poezijos anglų kalba išleidimas. Norima knygos leidimą perduoti didesnei amerikiečių knygų leidyklai. Knygos leidimui finansam sutelkti planuojama plačios apimties loterija. Pats komiteto pirmininkas Antanas Adomėnas loterijon dovanoja žemės sklypą Floridoje. Laukiama finansiškai pajėgesnių poeto gerbėjų, kurie loterijai paaukotų didesnės vertės objektų.

Dėl filmo demonstravimo atskirose vietovėse susitarti prašoma rašyti komiteto pirmininko adresu: A. Adomėnas, 2319 Michigan Ave., Santa Monica, CA 90404 arba skambinti telef. 213-451-0638.

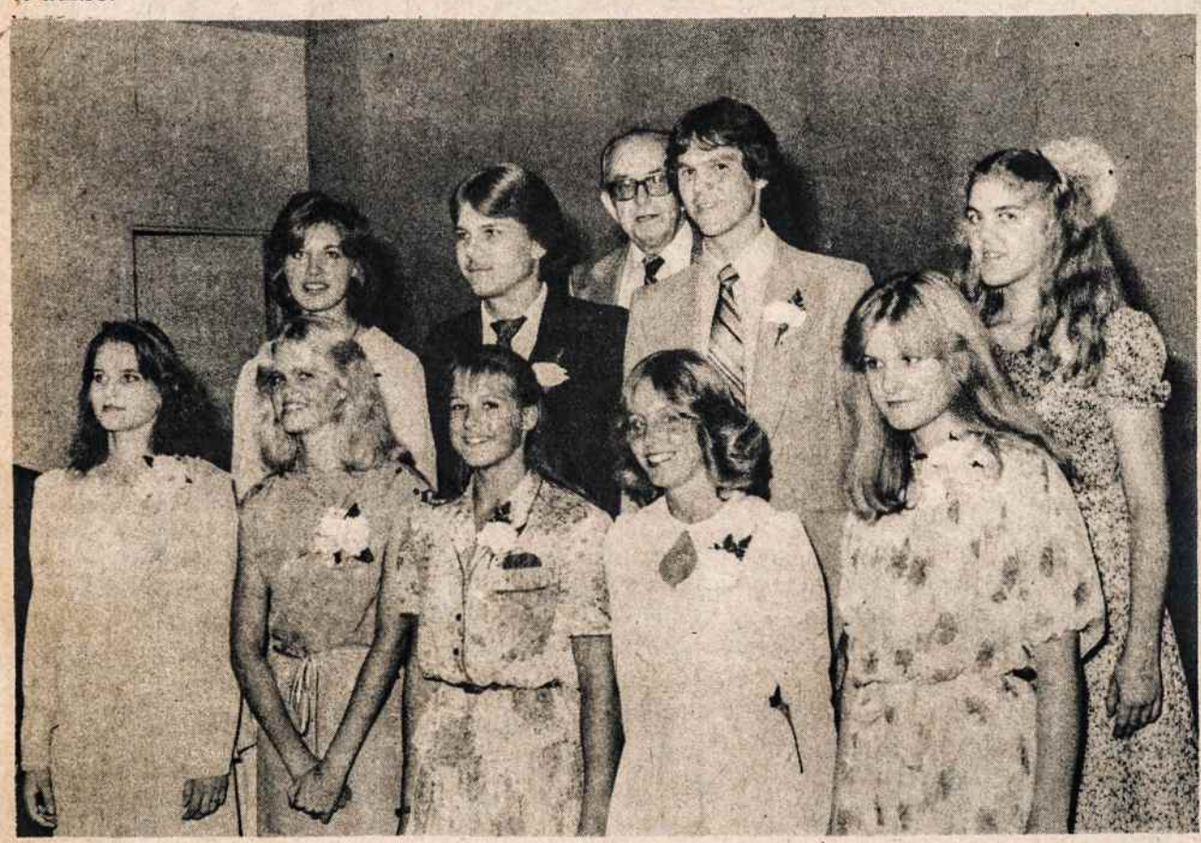

Clevelande rugsėjo 13 Lietuvių namuose buvo abiturientų balius. Abiturientų buvo 13. Čia matome tik jų dalį. Iš k. I-oje eilėje V. Banionytė, J. Ardytė, S. Bankaitytė, A. Giedrytė ir L. Palubinskaitė; II-oje eilėje — L. Žiedonytė, R. Kižys, JAV LB Ohio apygardos pirmininkas Juozas Mikonis, L. Vyšnionis ir Rasa von Kiparski. Nuotr. J. Garlos

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS
Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.
SKAMBINTI: (212) 441-0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
● LĖKTUVAI
● LAIVAI (CRUISES)
● TRAUKINIAI (AMTRAK)
● AUTOBUSAI
● NUOMOJAMOS MAŠINOS
● VIEŠBUČIAI
● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207
Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. (ISSN 0011-6637)

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS ● Prenumerata metam $1.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuoziura ● Pavarde pasirasyti straipsniai nebutinai išreiškia redakcijos nuomone ● Už skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Hannaford projektas remtinas

Jau geras pusmetis, kai pradėta kelti mintis Lietuvos laisvinimo veiklai talkinti angažuoti įtakingą vad. "viešųjų santykių" firmą, kuri sudarytų palankesnes sąlygas mūsų dabartinių politinių uždavinių vykdymui. Kaip ir kiekviena nauja idėja, taip ir Hannaford firmos projektas pradžioje susilaukė nemaža abejojimų, vėliau kiek kritikos ir atviros opozicijos. Abejojimai suprantami, kritika reikalinga, o pasipriešinimas, jei išplaukia iš rimtų argumentų ir sąžiningų motyvų, net būtinas. Tačiau susipažinę su "už" ir "prieš" argumentais ir juos išnagrinėję, rekomenduojame mūsų laisvinimo veiksniam ir visuomenei Hannaford projektą paremti. Savo rekomendaciją remiame šiais motyvais:

1. Hannaford programos projektą Californijos pabaltiečiai gerai išstudijavo ir jo paruošimą stambiomis asmeniškomis sumomis finansavo. Nežinome kito projekto, kurio paruošimui iniciatoriai būtų skyrę tiek daug darbo bei pastangų ir asmeniškų pinigų. Užsimojimas ne lengvabūdiškas, bet rimtai išstudijuotas.

2. Projektas be didesnės reklamos susilaukė entuziastiškų rėmėjų. Iki šiol, kaip esame informuoti, bent septyniolika šeimų jį parėmė tūkstantinėmis. Tų rėmėjų tarpe matome žmones, kurie remia visus reikšmingus projektus.

3. Hannaford firma jau buvo vienam mėnesiui angažuota talkinti prof. Vytauto Skuodžio laisvinimo akcijai. Objektyvūs stebėtojai, jų tarpe Altos informacijos direktorius kun. dr. J. Prunskis, firmos įnašą šioje akcijoje labai pozityviai įvertino. Mes jį taip pat pozityviai vertiname, nes kongresiniai apklausinėjimai Washingtone ir demonstracijos Chicagoje šios firmos dėka susilaukė tiek daug spaudos, radijo ir televizijos dėmesio, kaip niekad iki šiol, išskyrus, žinoma, Simo Kudirkos ir Romo Kalantos atvejus.

4. Po Pirmojo pasaulinio karo atsikūrusios Lietuvos teisiniam statusui pasaulio tautų bendruomenėje įtvirtinti Amerikos fabrikų ir kasyklų lietuviai suaukojo šimtus tūkstančių dolerių. Tie doleriai sėkmingai buvo naudojami išlaikyti informacijos centrus Amerikoje ir Europoje, kur dirbo pasamdyti kitataučiai ekspertai. Nors ekspertų talka nėra pigi, tačiau šimtatūkstantines sumas išleidžia kai kurie dabartiniai mūsų veiksniai, dirbą be ekspertų pagelbos, o tik su eilinių tarnautojų talka. Vien Vlikas skelbiasi praėjusiais metais išleidęs 98,000 dolerių su viršum, nors apie konkrečiai atliktus darbus visuomenė ir nedaug žino. Verta išbandyti, ką Hannaford firma už tokią sumą pajėgtų atlikti.

5. Už Hannaford projektą teigiamai pasisakyti tiesiog stumte stumia ir pasirodžiusi opozicija. Ne todėl, kad opozicija ateina iš Vliko ir jam pavaldžios Altos, bet kad ji jau labai neetišku būdu vedama. Pav., Vliko veikėjo laikraštukas Los Angelese skelbia, kad Hannaford firma atstovaujanti raudonosios Kinijos interesam Amerikoje ir todėl buvusi priversta įsiregistruoti kaip užsienio agentė. Iš tikro ši firma atstovauja tautinės Kinijos, Taiwano, interesam. Vlikas-Alta savo opoziciją remia identišku teigimu, būk Hannaford firmai norima atiduoti **atsakomybę** už laisvinimo veiklą, kada iš tikro ji angažuojama **talkai.** Dar

(nukelta į 4 psl.)

ŽVILGSNIS Į ŠVENTRAŠČIO RAKTĄ

(Tąsa iš praeito numerio)

Kritiško istorinio nagrinėjimo metodas vyksta *trimis šuoliais.* Kiekvienas priartina prie teksto esminės prasmės, bet iš skirtingos perspektyvos.

1. *Šuolis į praeitį,* į tuos laikus, kai Šv. Rašto knyga buvo parašyta. Tikslas yra suprasti autoriaus gyvenamą aplinką, jo galvoseną, įžvelgti, *kam* jis rašė ir *kodėl* ir *ką* norėjo pasakyti.

Tam panaudojami įvairūs mokslai — archeologija, senovinių kalbų pažinimas, senovinės raštijos studijos, senovės istorija ir pan.

Pirmiausia stengiamasi nustatyti knygos datą, paskui surišti ją su žinomais istoriniais įvykiais, ir pamažu atskleidžiamas kultūrinis ir istorinis laikmetis. Gilinamasi ir į naudojamų žodžių prasmę ir į literatūrinę formą, kad būtų ko aiškiau suprasta, kas iš tikro yra parašyta.

Aišku, bandoma susekti ir kiekvienos knygos autorių, nors tai dažnai yra labai sunkus dalykas, ypač su ST knygomis. Šventraščio autoriai tikri slapukai! Jie nebuvo linkę pasirašinėti po savo veikalais, net prisiimdavo kitų svarbių asmenų vardus. Buvo visai kitokia autoriaus samprata — kun. Rubšys tai išaiškina plačiau. NT autoriai kiek lengviau atkasami, bet ir čia daugybė problemų.

Tačiau vis viena tyrinėtojams pasiseka vis tiksliau ir pilniau kiekvieną Šventraščio knygą įstatyti į jos savitus istorinius rėmus įvairių anksčiau minėtų mokslų pagalba. Tai nušviečia *pirminę* teksto prasmę. Tik po to galima daryti įvairias išvadas, aiškinti, derinti ir t.t., kada jau stovima ant tvirtesnio istorinio ir lingvistinio pagrindo.

Kritiško istorinio nagrinėjimo metodas turi dvi pagrindines šakas — formų istorijos tyrinėjimas ir redakcijų istorijos tyrinėjimas. Apie tai plačiau dėstoma *Rakte.*

Visą reikalą čia išryškins pavyzdys. Labai įdomi ST knyga yra pranašo Jonos knyga. Jos aiškinimų būta įvairiausių! Didžiausia joje problema — tai Jonos viešnagė žuvies pilve! Kaip tai suprasti? Jei imame tą dalyką raidiškai, turime tikėti stebuklu. Bet, jei, išstudijavę to meto literatūrines formas, suprantame, kad čia yra satyrinė apysaka, visas reikalas atsistoja kitoje šviesoje. Tai svarbu ne todėl, kad norima paneigti stebuklus, bet todėl, kad, prasilenkus su autoriaus pasirinktu žanru ir rašymo tikslu, aplenkiame knygos pirminę prasmę bei nuotaiką. Tai būtų maždaug tas pats, kaip paimti į rankas istorinį romaną ir stebėtis arba pykti, kad jame ne viskas atitinka tai, kas parašyta grynai moksliniame istorijos veikale. Literatūrinis žanras sudaro didelį skirtumą, *kaip* prieiname prie paskiro veikalo ir kaip vertiname jo istorinį tikslumą.

Jonos knyga yra sąmojingas potremtinių žydų patraukimas per dantį dėl jų siaurumo. Jie buvo linkę manyti, kad Dievo malonės skirtis tik jiems vieniems, o autorius jiems primena, kad Dievas išlieja savo gerumą kur ir kada nori — pasigailėdamas net ir žydų priešų!

2. Antras šuolis tai *šuolis į prasmės gelmę.* Tekstas yra kritiškai įvertinamas — t.y. stengiamasi atskirti tai, kas priklauso tam laikui, kada buvo rašoma, nuo to, kas tinka visiems laikams. Pvz. Paulius savo laiškuose kalba apie didelę problemą jo įkurtose mišriose krikščionių bendrijose, kur žydai krikščionys norėjo apsikrikštijusius pagonis priversti priimti apipiaustymą. Tais laikais tas klausimas buvo labai opus. Mūsų laikais jau ne. Tačiau *principai,* pagal kuriuos Paulius argumentavo už tai, kad pagonys krikščionys yra visiškai laisvi nuo Mozės įstatymo ir su juo surištų papročių, yra pamokantys ir mums.

3. Trečias šuolis yra atgal į mūsų gyvenamą kasdienybę. Stengiamasi tekstą išaiškinti taip, kad jis būtų mums dabar suprantamas ir kad jame išgirstume Dievo žodį, kalbamą mums *šiandien.* Pauliaus žodžiai galatams, gąsdinamiems apipiaustymu, tinka ir mums, plačia prasme, kad būtume tikrai laisvi Kristuje: "Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi. Tad stovėkite tvirtai ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą . . ." Ir šiais laikais ar nesame pavojuje apsikaustyti visai nereikalingais pančiais?!

Tikėjimas Dievo žodžiu mus išveda į plačius horizontus, kur nereikia atsižadėti savo žmogiško proto, bet jį panaudoti, kaip Dievo dovaną geriau suprasti, širdin įsidėti ir gyventi pagal mus nuolat iš savęs išsaukiantį Dievo žodį.

Tikėjimas, pagal biblinę teologiją, yra *pokalbis* tarp Dievo ir žmogaus. Dievas žmogų kalbina per jo gyvenimo įvykius; Jis kviečia žmogų atrasti jo pėdsakus, ypač tam tikruose istoriniuose įvykiuose, kuriais Jis išreiškia savo rūpestį žmogaus likimu. Senajame Testamente toks tikėjimą iššaukiąs įvykis yra žydų išėjimas iš nelaisvės Egipte ir įėjimas į Pažadėtąją žemę. Naujame Testamente centrinis įvykis yra Jėzaus Kristaus mirtis ir prisikėlimas. Pirmųjų krikščionių galvosenoje šie du įvykiai jungia visą išganymo istoriją — pirmasis egzodas tai Dievo išganingosios veiklos pradžia, antrasis egzodas — Kristaus išėjimas per kryžiaus kančią ir įėjimas į prisikėlimo garbę — yra galutinė Dievo išganingosios meilės apraiška, skirta jau nebe vienai tautai, bet visai žmonijai. Pirmasis egzodas simboliška prasme parodė Dievo rūpestį nelaisvėje vargstančiu žmogumi, o antrasis realiai kiekvienam atidaro duris į Dievo gailestingumą.

Tokia galvosena mums yra gerokai svetima. Iš viso, ne vienam kyla klausimas ir net pasipiktinimas, kaip žydų istorija mums gali būti Dievo žodžio apraiška. Ir krikščionybė mums suprantama labiau savo *skirtingumu* nuo žydų tikėjimo, negu panašumu į jį. Dauguma iš mūsų turbūt nuoširdžiai pritartume antrojo amžiaus krikščioniui eretikui Marcijonui, kuris siūlė Senąjį Testamentą visiškai atmesti ir taip pat didelę dalį Naujojo, pasilaikant tik Luko evangeliją ir kai kuriuos Pauliaus laiškus. Tačiau pirminė krikščionių Bendrija su Marcijonu nesutiko. Ji paskelbė šventųjų knygų sąrašą, kurio mes laikomės ir šiandien. Tame sąraše arba kanone liko žydiškasis tikėjimo kraitis, išreikštas Senojo Testamento knygose, ir Naujajame Testamente liko raštai, kurie atspindi daugelį žydiškos teologijos bruožų. Kodėl?

Todėl, kad pirmųjų krikščionių Bendrija, kuri Marcijono laikais jau buvo išaugusi iš savo žydiškojo rūbo ir geografine, ir teologine prasme, vis dėlto giliai jautė, kad Senasis ir Naujasis Testamentas yra vientisa dieviškosios veiklos juosta. Nukirpus pirmąją jos dalį, kaip suprasti ir patį Kristų, t.y. Dievo Mesiją, Dievo atsiųstą kalbėti ir savo gyvenimu įrodyti, kad Dievas laikosi savo žodžio, kad jam rūpi žmogus, kad jo gailestingumui nėra ribų. Neįsigilindami, kaip Dievas praeity kalbėjo per patriarchus, per pranašus, per išminčius ir per savo meilingą globą tautai, kuri buvo ruošiama

(nukelta į 4 psl.)

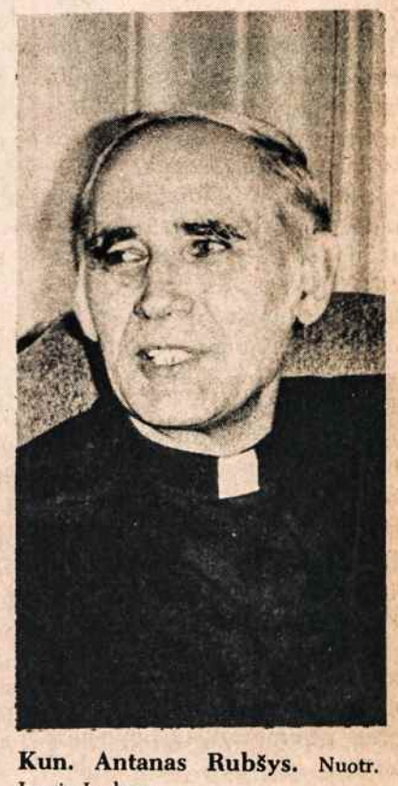

Kun. Antanas Rubšys. Nuotr. Jurgio Jankaus

Joseph Simanis, aktyvus Washingtono veikėjas, kalbasi su sesele Aloyza, Vytauto Skuodžio pussesere, kuri buvo atvykusi į Washingtoną dalyvauti Vytauto Skuodžio programoj.

ŠALY, KUR PELIKANAI GYVENA

Kelionė Floridos pajūriu

PAULIUS JURKUS

5 —

Ten, kur keliaujama į žvaigždynus

Prieš akis Floridos žemėlapis. Rytinis jos kraštas yra apvestas lyg kokiu siūlu. Tai siauras žemės ruožas, lyg atskilęs nuo žemyno. Vienoje vietoje tas ruožas atitolsta nuo kranto. Vidury pasidaro net sala. Tai — **Cape Canaveral.**

Visas pasaulis žino šį vardą, nes čia yra įrengtas aerodromas, iš kurio erdvėlaiviai keliauja į tolimuosius žvaigždynus. Iš čia keliavo laivai į mėnulį, nunešė ir parnešė žmones, mėnulio akmenų.

Visa tai atsitiko taip neseniai. Prieš kokią 20 metų pradėjo tas didžiąsias keliones. Pirma žmogus skraidė aplink Žemę, o paskui įsidrąsinęs pasiekė ir mėnulį. Visa tai matėme televizijoje, net vidurnakčiais keldavom, kad galėtume pamatyti pirmąsias nuotraukas iš planetų.

Taigi, būdamas visai pašonėje, kaip ten nenukeliausi. Tai būtina aplankyti tas vietas, iš kur triukšmaudamos raketos kėlėsi į viršų. Kaip milžiniškos strėlės šovė į dangų ir degdamos nuskrido tolyn.

Mum reikia nukeliauti kokią 150 mylių į šiaurę. Pasikrovėme į mašiną savo didelį smalsumą ir iškeliavome. Už vairo sėdėjo Bronius Oniūnas, kuris, čia gyvendamas, geriausiai pažįsta kelius. Pasigelbėjome ir žemėlapiu, kol suradome ženklus, kurie mus įvedė į Kennedy Space Center, NASA. Visa tai yra saloje, kuri vadinasi Meritt.

Čia pastatėme savo mašiną ir ėmėme dairytis, kaip čia reikės keliauti, kaip surasti platformas, iš kurių kėlėsi raketos.

Amerikiečiai mėgsta keliauti, mėgsta turizmą. Žinojo, kad ši vieta tikrai sutrauks daug lankytojų. Tai ir sutvarkė taip, kad čia būtų visiem patogu, kad galėtum daug pamatyti, patirti ir net apsipirkti bei pavalgyti.

Visas tas didysis pasaulio aerodromas užima labai daug vietos. Pėsčiam nebūtų įmanoma apkeliauti. Pagaliau ir administracijai būtų nepatogu, kad čia pėstieji maišytųsi.

"Paimame turą"

Visi žmonės čia susirenka į autobusų stotį. Čia reikia "paimti turą", kaip vienas paaiškino, — reikia sėsti į autobusą, kuris apveža visą plotą, parodo visas platformas, komandų centrus.

Autobusų daug. Žmonės sueina iš eilės į vidų, ir tuojau prisistato g r u p ė s vadovė. Autobusas pajuda ir nuvažiuoja gražiais keliais. Vadovė aiškina. O aiškinti čia be galo daug ko yra.

Autobusas per Banana upę patenka į kitą pusiasalį, kuriame yra eilė platformų. Žemėlapyje ta vieta pažymėta taip — Cape Canaveral Air Force Station. Čia įrengta kokia 20 platformų, iš kurių pakilo įvairios raketos. Mūsų atmintis nepalaiko tų vardų. Kažkur girdėti tie vardai, bet jau pamiršti. Kaip tos raketos vadinosi, kur skrido, ką jos tyrinėjo. Vadovė dabar primena garsiųjų raketų ir erdvėlaivių vardus — Ranger, Mariner, Pioneer, Atlas ir t.t. Iš čia keliauta ir į Merkurijaus planetą, į Venerą, Marsą, čia iškelta dangaus laboratorija ir t.t.

Netoli tų platformų yra ir komandų namai. Kiti jų net į žemę įkasti, kad ten esančių žmonių nepaliestų dideli trenksmai, oro spaudimai.

Teko apžiūrėti tokius įrengtus komandos namus. Tuo metu buvo jie tušti. Eina eilių eilės visokiausių ekranų, rodyklių. Kiek čia reikėjo smegenų, kol visa tai suvedė, sutaisė, sugalvojo, kaip iš žemės duoti komandas skrendančiai raketai.

Mėnulio muziejuje

Amerikos technologijos triumfas buvo, kai išlaipino žmogų mėnulyje. Ir ne vieną kartą aplankė tą mūsų Žemės palydovą. Net automašiną ten nusivežė.

Šioj apžiūros kelionėje daug laiko skiriama mėnulio muziejuje. Čia matai viską, pačias raketas, laivus, kurie nusileido į mėnulį. Įrengta taip, kaip jie buvo nusileidę. Rodo ir filmus, kur tartum pats keliautum į mėnulį. Astronautai vaikšto mėnulio paviršiuje. Įspūdingas ir pats mėnulis su tiksliu žemėlapiu.

Matai ir didelę nuotrauką — tai mūsų Žemė, regima iš mėnulio. Lyg kokio marmuro gabaliukas, išmargintas baltom juostom. Kai kur mėlyna. Tai debesys, vandenynai, atmosferos spalva.

Nereikia būti net filosofu, kad susimąstai ties ta nuotrauka. Žemė, Žemelė mūsų, kokia tu maža! Jokio ženklo, kad ten gyventų žmogus. O tas žmogus gyvena. Didelis žmogus, kuris pasiekė mėnulį ir tave, Žemele, nufotografavo.

Erdvių muziejuje

Čia pat yra ir kita didžiulė salė. Čia sudėta visų didžiųjų kelionių dokumentacija. Čia pakabinti tikrieji laivai, kurie keliavo aplink žemę ir paskui sugrįžo į atmosferą, labai įkaito, net šonus apdegė. Tokie nusileido į vandenynus. Tai milžiniški, dideli erdvėlaiviai. Vieni kabo erdvėje, kiti nuleisti, kad žmogus galėtų pamatyti jų vidaus įrengimus.

Čia pat yra įrengtos visokios vitrinos, šviesos langai, kur sudėtos schemos, nuotraukos, kur rodomi tų skridimų filmai.

Gali čia valandų valandas praleisti, bet mes tik smalsuoliai turistai. Mes tik apsvaigstame ta didybe, kurią sukūrė žmogus.

Prisiminiau gimnaziją. Fizikos mokytojas sakė, kad žmogus nepasieks mėnulio. O štai kas atsitiko — įkurtas net mėnulio muziejus, net mėnulio akmuo čia išstatytas, sudėti net tolimųjų planetų žemėlapiai.

Ar tai nedidinga, ar neįspūdinga! Koks menkas atrodai, kai eini pro didžiąsias raketas. Viena tokia buvo paguldyta ant žemės, sudėta iš kelių dalių. Tai tikras bokštas.

Matėme ir Columbia, kuri laukė savo kelionės į platformą.

Suvenyrų krautuvėje

Po tokios didybės atsiduri suvenyrų krautuvėje. Na, ir perki visa, kas primintų šią iškylą, keliones į erdves. Visko čia prigaminta — erdvėlaiviai, mėnuliai, astronautai, indai, stiklinės su kosminiais laivais, marškinėliai, kepurės, atvirukai, laiškų popierius ir t.t.

Gamtos didybėje

Būtų dar ne visa, jei tuo baigčiau. Šis Floridos kampelis yra gamtos stebuklas, čia yra gamtos draustinis. Važiuojant apžiūros autobusu, vadovė atkreipė dėmesį į visokias upes, įlankas, krūmus, kur gyvena daugybė paukščių. Net keli šimtai įvairiausių gyvių čia gyvena.

Ir kaip sutelpa du skirtingi pasauliai — laukinės gamtos pasaulis ir aukštos technologijos pasaulis?!

Prie kelio mačiau vieną paukštį, kuris buvo panašus į gervę, tik mažesnis, baltas. Jis visai nekreipė dėmesio į mus, kažką susirūpinęs stebėjo. Taip, tai būdinga. Laukinės gamtos gyventojai gyvena savitą nesikeičiantį gyvenimą.

Kai įėjome į savo mašiną, mus palydėjo tos aukštos aukštos iškeltos raketos, ta didžioji žmogaus neramioji mintis, ta žmogaus galybė.

Bet mum gera keliauti, susėdus į automobilį. Gera ristis žemele ir rasti pastogę, kur pamažu teka mūsų kasdienybė.

(Bus daugiau)

KAIP PRIEITA PRIE ANTROJO MARALIN NISKOS KONCERTO?

Jau čia pat garsiosios Lincoln Centro operų solistės Maralin Niskos koncertas mūsų Kultūros Židinyje. Viskas jau gražiai paruošta — salė, scena, vaišės. Židiniui remti Lietuvių kultūros fondo valdyba koncerto reikalams skyrė tris ilgus posėdžius. Viskas buvo iš anksto tiksliai numatyta ir aptarta. Žinoma visų labiausiai sielotasi, kad būtų pilna salė publikos. Kitaip nepatogiai pasirodytume solistei bei jos bičiuliams — dainininkams ir muzikams kitataučiams, kurie atvyks į koncertą. Parengta taip pat ir įdomi koncerto programa. Ji skirtinga nuo anos, kurią solistė atliko mūsų salėje prieš šešerius metus.

Koncerto klausytojams, manau, įdomu bus žinoti, kaip šis antrasis Maralin Niskos koncertas užsimezgė. O buvo taip. Praėjusį pavasarį, kai solistė Lincoln Centre "Maria Stuarda" operoje atliko pagrindinį vaidmenį, keli lietuviai nuėjome į užscenį jos pasveikinti. Susitikimas buvo labai nuoširdus. Nors daug kas ten ją sveikino, Maralin Niska rado laiko su mumis pasikalbėti. Ji prisiminė mūsų Kultūros Židinį, Galdiko dailės galeriją ir kai kuriuos, kadaise sutiktus, asmenis, kaip sol. Giną Čapkauskienę ir kt. Pastebėjome, kad ji dar galvoja kada nors mus aplankyti. Tada pakvietėme solistę užsukti į Kultūros Židinį tą patį pavasarį.

Pasibaigus operų sezonui Maralin Niska sutartą dieną tikrai atvyko pas mus. Vizito proga buvo suruoštos vaišės, kuriose dalyvavo Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis su žmona ir solistei pažįstamų asmenų būrelis. Vaišių metu jai buvo parodytos M. K. Čiurlionio spalvotos monografijos ir lietuvių tautodailės audiniai. Kaip anksčiau Galdikas, taip dabar Čiurlionis jai padarė didžiausią įspūdį. Prašė bent vieną reprodukciją jai padovanoti, kad galėtų įsiréminti. Tai buvo mielai padaryta. Taip pat ir lietuviškų audinių raštai jai labai patiko. Besišnekučiuojant kažkaip spontaniškai prieita ir prie antrojo koncerto. Maralin Niska nuoširdžiai pasakė, kad, jeigu tik reikia, ji ir antrą kartą mielai dainuos.

Malonu buvo girdėti tokius gerus žodžius. Po vaišių ji dar aplankė vienuolyną, Galdiko galeriją ir atsisveikino su viltimi vėl pasirodyti Kultūros Židinio salėje lietuvių visuomenei.

Praėjusių metų rudenį Maralin Niska iš New Mexikos, kur yra jos namai, vėl grįžo dainuoti į Linnoln Centrą. Koncerto reikalų Kultūros Židinyje ji nebuvo pamiršusi, bet iškilo sunki problema, kaip surasti laisvą šeštadienį arba sekmadienį. Mat solistė dainuoija ne tik Lincoln Centre, bet ir kitose operų kompanijose, kurios turi trumpesnius sezonus. Taip pat ji dainuoja ir su simfoniniais orkestrais. Vasarą gi mūsų salėje nedainuosi. Pagaliau šiaip taip solistė surado laisvas rugsėjo 26 ir 27 dienas. Pasirinkome 27-ąją dieną, nes 26-ąją jau buvo užimta salė.

Tai toks yra kelias, kuris vedė į Maralin Niskos koncertą. Po kelių dienų mes jau pamatysime šią garsią operos solistę savo gana kuklioje salėje, kurios nepalyginsi puošnioms operų bei koncertų patalpoms. Bet Maralin Niska niekad šio klausimo nekėlė. Ji neužsiminė nei apie akustiką, nei apie scenos apšvietimą, nes matė mūsų emigracines aplinkybes. Solistei tik vienas dalykas rūpėjo — atlikti gražią koncerto programą, kad turėtų džiaugsmo klausytojai ir finansinės paramos Kultūros Židinys. Už tai Maralin Niska yra verta visų mūsų dėkingumo, kurį tinkamiausiai parodysime, atvykdami į šį koncertą.

T. Leonardas

Maralin Niska pagrindiniame Elenos vaidmeny operos "I Vespri Siciliani" pastatyme Metropolitan Operos scenoj. Ši garsi solistė vėl dainuos New Yorko lietuviam rugsėjo 27, sekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židiny.

AUKSINĖ SUKAKTIS

Muzikui Liudui Stukui 50 metų

Muzikas **Liudas Stukas**, gyvenąs Morganville, N.J., rugpjūčio mėn. atšventė savo amžiaus 50 metų sukaktį. Jo brolis profesorius dr. Jokūbas Stukas, savo rezidencijoj, Watchung, N.J., jam suruošė paminėjimo banketą, sukvietė gimines, apylinkės muzikus ir jo artimus draugus. Čia pusšimčio sukaktuvininkas buvo pagerbtas ir įvertintas už savo veiklą lietuviškos muzikos srityje. Ta pačia proga prof. J. Stuko naujoj gyvenvietėj buvo pašventintas lietuviškas kryžius ir gyvenamas namas. Religines apeigas atliko kun. dr. Tomas V. Žiūraitis.

Liudas Stukas yra didelis lietuviškos muzikos puoselėtojas. Lietuviškai dainai paaukojo daug savo poilsio valandų: ruošė kitus dainuoti, pats dainavo, aranžavo bei harmonizavo ir kūrė savo muziką įvairioms renginių programoms.

1941 prof. J. Stukui įsteigus lietuvių radijo programą ir netrukus suorganizavus Rūtos dainos-šokių draugiją, kuri po trejeto metų išsivystė į Rūtos ansamblį, Liudas pradėjo savo muzikos karjerą. Jis buvo pirmas talkininkas, nuoširdus lietuviškos muzikos kultūros veikėjas. Daug metų ėjo ansamblio chormeisterio pareigas, buvo geras muz. A. Kačanausko asistentas. Vėliau iš stipresnių balsų sudarė moterų sekstetą — Žibuokles, kuris savo laiku buvo gana aktyvus, pagarsėjęs kaip vienintelis taip susidainavęs vokalinis vienetas. Seksteto veiklą liudija jo išleistos dvi dainų plokštelės. Jo narėms sumažėjus, liko kvartetas, vardu Vilija. Ši keturių moterų grupė dar keletą metų pratęsė dainos giją lietuviškoj visuomenėj.

Liudo Stuko siela nebuvo pasotinta savo įsipareigojimu, bet dar veržės į platesnę muzikos meno dirvą. Nutarė lavinti savo balsą, pradėjo mokytis pas žinomus balso instruktorius. Jam gerai sekėsi. New Jersey lietuviai susilaukė savo pirmo solisto, kurį dažnai pasiskolindavo ir kaimyninės lietuvių kolonijos. Pradžioj jo balsas buvo lyrinis baritonas. Vėliau panoro būti dramatiniu tenoru, ir čia jam nepavyko. Ši transformacija pakenkė jo balso spalvingumui.

Kaip solistas, savo laiku buvo plačiai žinomas, daug kur jį kviesdavo atlikti meninę programą. Nemaža būta koncertų su sol. Irena Stankūnaite. Ypatingai mūsų publikai patikdavo juodviejų duetai, nes jis tinkamai atlikdavo gero partnerio vaidmenį. Porą kartų yra dainavęs Chicagos Lietuvių Operos spektakliuose; Bizet "Carmen" operoj dainavo Escamillo rolę ir Leoncavallo "Pajacų" operoj — Silvio rolę. Taip pat priklausė prie New Jersey Essex apygardos "Opera Workshop" trupės.

Liudas Stukas yra gabus muzikas, turi įgimtą talentą, šakotas muzikos mene, "skaito iš lapo" gaidas. Gali akomponuoti, improvizuoti, orientuojasi ir pagauna kūrinio dvasią. Columbijos universitete yra baigęs muzikos mokytojų kursą. Visą laiką mokytojauja valdžios aukštesnėj mokykloj. Paskutiniu laiku yra pakeltas į superintendento pareigas.

Turi parašęs nemaža dainų ir giesmių bei mišių. Ypač verta dėmesio jo parašyta "Malda", tikras meno perliukas. Dabar rašo jauniems pianistams šimtą lietuviškų dainų. Tai bus trumpos, vienos dalies, lengvose tonacijose suharmonizuotos dainų melodijos, naudojantis mūsų folkloru.

Jis priklauso prie Vargonininkų-Muzikų Sąjungos, kelerius metus yra buvęs jos centro valdyboj, skaito Muzikos Žinių žurnalą. Remia lietuvių kultūrinį darbą, dalyvauja jų pobūviuose. Daug metų vargonininkavo italų bažnyčioj, mėgsta bažnytinį muzikos meną, dažnai dalyvauja religinės muzikos koncertuose.

Žengiant ant šešto amžiaus laipto, New Jersey lietuvių visuomenė linki jam dar daug darbingų metų ir tikisi, kad jis nepamirš tų, su kuriais tiek daug metų petys į petį dirbo lietuviškos kultūros baruose.

Ad multos annos!

J. Stankūnas

ŽVILGSNIS Į ŠVENTRAŠČIO RAKTĄ

(atkelta iš 3 psl.)

ypatingai misijai, bet kuri dėl žmogiško silpnumo ir neištikimybės patyrė ir Dievo bausmę, kaip tuomet su tinkama nuostaba įvertinsime Dievo veiklos kulminacinį tašką? *Laiškas žydams* pradedamas šiais svariais žodžiais: "Daugel kartų ir įvairiais būdais praeityje Dievas yra kalbėjęs mūsų protėviams per pranašus, o galiausiai šiomis dienomis Jis prabilo į mus per Sūnų" (Žyd 1, 1-2).

Rakte į NT gana daug dėmesio kreipiama į žydų tautos istoriją bei teologiją. Autoriaus mintis yra mus švelniai įvesti į Šventraščiui būdingą semitinę pasaulėžiūrą bei pasaulėjautą, ne todėl, kad ji semitinė, bet todėl, kad Dievas visa tai panaudojo į mus prabilti. Už Šventa Rašto stovi ne tik žydas, bet aplamai *žmogus*, į kurio istorinį tikrovės lopinėlį įžengia Dievas.

Bažnyčios Tėvų įžvalgi mintis, išreikšta prieš daugelį šimtmečių, labai naudinga ir mums šiandien. Yra 2 Dievo žodžio įsikūnijimai: žmogaus žodžiu ir taip pat kūnu ir krauju. Dievo Sūnus, pasiėmęs žmogišką prigimtį, pasidarė visais atžvilgiais panašus į žmogų, išskyrus nuodėmę. Dievo žodis, išreikštas žmogaus žodžiu, taip pat tampa pilnai žmogiškas, tik kad jis neklaidingai išreiškia *Dievo* mintį. Iš tikro, Kristus tapo ne tik *panašus* į žmogų, bet tikru žmogumi, su visais žmogiškais ribotumais bei ypatybėmis. Jis buvo pirmojo šimtmečio žydas, gyvenęs ir miręs romėnų okupuotoje Palestinoje. Bet jo gyvenimas, mirtis ir prisikėlimas visiems žmonėms ir visiems laikams atvėrė duris į Dievo širdį: "Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų"...

Sesuo Ona Mikailaitė

Hannaford projektas remtinas

(atkelta iš 3 psl.)

blogiau, kad ši visuomenę klaidinanti klastotė yra išversta į anglų kalbą ir kaip speciali ("special edition") "ELTA" biuletenio angliška laida platinama tarp latvių ir estų. Toje "Eltos" laidoje L.G. šališkai interpretuoja Hannaford projektą. Kaip Liūtas Grinius, Vliko vicepirmininkas, savo rugp. 3 d. laiške Jungtiniam Amerikos Baltų komiteto pirmininkui estui Mido Kari rašo, tai daroma dr. Kazio Bobelio pavedimu. Jei būtų atviras, nuoširdus, lietuviškų interesų diktuojamas šio klausimo aiškinimas, opozicija tokių negarbingų priemonių nenaudotų ir Lietuvos laisvinimo veiklai suaukotų pinigų neeikvotų. Čia slepiasi užkulisiniai tikslai.

Mūsų įsitikinimu, "už" argumentai yra svarūs, todėl Hannaford projektas veiksnių ir visuomenės remtinas.

ST. PETERSBURG, FLA.

Lituanistinė mokykla

St. Petersburgo lituanistinė mokykla 1981-82 mokslo metus pradėjo rugsėjo 13 d. 1 val. popiet pamaldomis Šv. Vardo bažnyčioje.

Mišias aukojo kun. Jonas Gasiūnas, pamokslą pasakė prel. Jonas Balkūnas. Savo kalboje, pasveikinęs mokinius, tėvelius ir mokytojus, iškėlė gimtosios kalbos reikšmę, kad be lietuvių kalbos nebus nei lietuvių tautos, palygindamas ir tautiškumą su religija. Nešant mišių auką, mokiniai su tautinėmis vėliavėlėmis ją palydėjo.

Šiais mokslo metais mokykloje dirba mokytojos: mokyklos vedėja Marija Peteraitienė, Rita Durickaitė-Moore, Alena Bobelytė, Eugenija Breimerienė ir atsargos mokyt. Eugenija Bogutienė. Mokyklos tėvų komitetą sudaro: pirmininkė Dalia Bobelienė, sekretorė Rita Moore, iždininkė Elena Radvilienė ir nariai Angelė Didžbalienė ir Kazys Samulis.

Pamokos vyks kiekvieną šeštadienį nuo 9:30 v.r. iki 1 v. popiet. Mokykloje veiks ir nekalbantiems lietuviškai klasė.

Tenelieka St. Petersburge ir apylinkėse nei vieno lietuviuko kuris nelankytų šios lituanistinės mokyklos.

Mokyklos reikalais skambinti telef.: tėvų komiteto pirm. D. Bobelienė — 867-1650; vedėja mok. M. Peteraitienė — 367-4700 ir mok. R. Moore — 345-0082.

M. Peteraitienė

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Pirmutinė ir sparčiai auganti lietuvių kooperatyvinė taupymo bei skolinimo įstaiga Amerikos Rytų pakraštyje.

KASOJE KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS FEDERALINIŲ ĮSTAIGŲ APDRAUSTOS IKI 100,000 DOLERIŲ SUMOS.

KASOJE lengvomis sąlygomis duodamos paskolos visiem taupytojam.

KASA už santaupas duoda aukščiausius procentus:

7% už paprastą einamąją sąskaitą, kur procentai apskaičiuojami nuo padėjimo iki išėmimo dienos.

12.5% efektyvias metines palūkanas už CREDIT UNION SHARE CERTIFICATES, kurie perkami 500 dolerių sumomis. Juos galima atsiimti už trijų ar šešių mėnesių, arba už ilgesnio laikotarpio.

5,000 dolerių Share Certificates Kasoje duoda tokį pat aukštą procentą, kaip 2.5 metų U.S. Treasury Bills ir tuo būdu prilygsta Money Market certificatų palūkanoms.

KASOS 10,000 dolerių MONEY MARKET CERTIFICATES duoda tokius pat aukštus nuošimčius, kaip ir bankuose kas savaitę skelbiami certifikatai.

Visas certifikatų palūkanas galima atsiimti, arba investuoti KASOJE į 7% einamąją sąskaitą arba į 12.5% Share Certificates ir tokiu būdu vėl gauti didesnį procentą, negu bankuose.

Ateikite pasikalbėti ir įsitikinti, kad lietuvių taupomoji KASA yra naudingiausias bankas Jum ir Jūsų bičiuliam.

KASOS įstaiga Jūsų patogumui veikia šešias dienas savaitėje ir kiekvieną darbo dienos vakarą. Čia nėra jokių eilių ir kiekvienas klijentas gali laisvai pasidalinti visais jam rūpimais finansų klausimais.

THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. Underground Journal of Human Rights Violations. Pirmas tomas. Nr. 1-9. 1972-1974. Vertė ir redagavo **Nijolė Gražulis.** Introdukciją parašė **V. Stanley Vardys.** Leidėjai: Loyola University Press ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti Sąjunga, 5825 South Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Iliustracijos — sesers M. Mercedes, S.S.C. Rinko ir laužė Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Conn. Spausdino Kingston Press, Kingston, Tenn. Kietais viršeliais XLVI ir 458 psl.

Šis į anglų kalbą išverstas LKB Kronikos pirmas tomas yra dedikuotas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai. Knyga pradedama trumpa pratarme, kurios autorius yra Donald J. Hayes, S.J., Loyolos universiteto viceprezidentas. Toliau — trumpi leidėjų ir redaktorės žodžiai. Apie Vilniaus universitetą kondensuotai rašo Paulius Rabikauskas, S.J. Oklahomos universiteto profesoriaus V. S. Vardžio introdukcija pavadinta "Religijos laisvė, Lietuva ir Kronika". Prieš Kronikos tekstą yra joje minimų vietovių sąrašas ir Lietuvos žemėlapis. Po vardyno — rodyklė.

Prieš porą metų (1979) tie patys leidėjai išleido ispanišką šios Kronikos vertimą, taip pat dedikuotą Vilniaus universiteto sukakčiai.

Atskirais numeriais LKB Kronikos angliškus vertimus, redaguojamus kun. Kazimiero Pugeviaus, leidžia Amerikos Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė.

Pasirodžius čia minimam naujam Kronikos leidiniui anglų kalba, tenka iš naujo džiaugtis, kad pavergtos Lietuvos pogrindis, ten smaugiamas ir žudomas pavergėjų, laisvajame pasaulyje randa vis platesnius ir platesnius kelius. Ir tikrai galime tarti su Maironiu: "Nebeužtvenksi upės bėgimo".

Anatolijus Kairys — VYSKUPO SODAS. Trijų veiksmų devynių paveikslų istorinė kronika. KRYŽKELĖ. Trijų veiksmų pjesė. Išleido Lietuvių Literatūros Bičiuliai. 1980. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoj. Aplankas — dail. Petro Aleksos. Tiražas — 500 egz. 144 psl. Kaina 6 dol. Gaunama pas platintojus.

Tai dvi dramos vienoje knygoje. Abi liečia vyskupo Motiejaus Valančiaus laikus, ir abiejose veikia pats vyskupas. Abi įdomios skaityti, tačiau, anot Alės Rūtos, šios knygos recenzentės, "gero režisieriaus rankose tie abu kūriniai gali sužibėti kur kas didesniu efektu, negu knygą skaitant" (žiūr. "Dvi naujos Anatolijaus Kairio dramos", Darbininkas, 1981 kovo 20, Nr. 12).

Recenzentė teisingai pastebėjo:

"Iki šiol A. Kairys yra išleidęs apie 30 įvairių knygų, daugiausia dramų ir komedijų, yra gavęs premijų. Lietuviškai ir latviškai jo veikalai yra pakartotinai vaidinami ir mėgstami visos egzilinės visuomenės. Stebina mus taip pat ir Anatolijaus Kairio bendruomeninė — kultūrinė veikla."

Autorius prie šių kūrinių pateikia porą pastabų:

"Pirma, rašant šias dramas, peržvelgta daugybė aną laikmetį analizuojančios literatūros, tačiau daugiausia pasinaudota kun. A. Aleknos "Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius" ir dr. K. R. Jurgėlos "Lietuvos sukilimas 1862-1864 metais" veikalais. — Antra, "Vyskupo sode" pirmenybė atiduota tematinei idėjai, ne sukiliminei tikrovei. (...) Pagrindinis autoriaus dėmesys kreipiamas į ano meto visuomenines ir politines pažiūras, ne į faktinę įvykių eigą."

JAV LB AKCIJA TEISINGUMO DEPARTAMENTE

Nori sustabdyti iškeltas bylas prieš lietuvius

Padažnėjęs išeivijos lietuvių kaltinimas kolaboravimu su Lietuvą 1941 metais okupavusia vokiečių valdžia ir bylų jiems kėlimas JAV teismuose sulaukė specialaus dėmesio iš JAV LB visuomeninių reikalų tarybos. Veikiama trim kryptim.

Pirma, JAV teisingumo departamentas yra įtaigaujamas, kad Sov. Sąjungos teikiamais dokumentais naudotis yra rizikinga ir neišmintinga, gerai žinant sovietų sugebėjimą kaltinimus sufabrikuoti bei dokumentus falsifikuoti. Iškeliama sovietų siekimas ne kaltus surasti, bet demoralizuoti stipriai antikomunistinio nusistatymo iš Rytų Europos valstybių kilusią išeiviją.

Antra, JAV LB visuomeninių reikalų taryba palaiko santykius su Lietuvos padėtį 1941-44 metais objektyviai vertinti pajėgiančiais žydų tautos atstovais. Kiek įmanoma, prašoma juos paveikti sensacijas mėgstančią amerikiečių spaudą, kad būtų vengiama išpuolių kaltinamų asmenų atžvilgiu. Atsakingi žydų vadovai rodo norą bendradarbiauti, kad būtų išvengta teisminio proceso iššaukiamų konfrontacijų tarp žydų ir kitų tautinių grupių atstovų.

Trečia, LB telkia istorinę medžiagą, liečiančią nacių Vokietijos okupaciją, ir ruošia dokumentaciją įrodymui, kad tuo laiku lietuvių tauta nebuvo savo padėties viešpats. Turima istorinė dokumentacija yra prieinama advokatams. Ja taip pat naudojamasi ruošiant memorandumus JAV valdinėms įstaigoms.

Norėdama pasiinformuoti apie vykdomų investigacijų eigą ir iškelti lietuviškąją išeiviją erzinančius reiškinius, JAV LB delegacija liepos 23 Washingtone pasimatė su teisingumo departamento specialių investigacijų įstaigos (office of special investigations — OSI) vicedirektorium Neil M. Sher ir jo patarėja adv. Martha Talley. Delegaciją sudarė JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. inž. Alg. Gečys, tarybos narys adv. Ernest C. Raskauskas ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos centro valdybos narys politiniams reikalams Linas Kojelis. Susitikimas vyko JAV atstovų rūmų nario kongr. Charles F. Dougherty (resp. — Pa.) įstaigoj, pačiam kongresmanui dalyvaujant arti pusantros valandos trukusiame pokalbyje.

LB atstovai iškėlė nepasitenkinimą "office of special investigations" veikla. Paruošti kaltinimo dokumentai daugeliu atvejų rodo visišką pareigūnų nesiorientavimą, liečiant vokiečių laikotarpį Lietuvoj, jų aklą pasikliovimą sovietų pateiktais dokumentų fotostatais (nepatikrinus originalų autentiškumo) bei tariamais liudininkais, visiškai neatsižvelgiant į faktą, kad arti 40 metų praėjo nuo tariamų įvykių. Iškeltas vieno neseniai apkaltinto lietuvio atvejis, kur teisingumo departamento svarbiųjų viršininkų pasirašytas teisman patraukimo dokumentas buvo pasirašytas keletą dienų prieš įvykstant priešteisminiam apklausinėjimui. Kitaip sakant, sprendimas traukti teisman padarytas prieš išklausius to asmens versiją apie tariamą kolaboravimą. Taip pat apgailestauta, kad OSI vengia apklausinėti JAV-ėse gyvenančius to laikotarpio liudininkus ar jiems atstovaujančias organizacijas, tuo lyg iškeldama tų asmenų nepajėgumą būti objektyviais ir juos priskirdama prie nacių simpatikų.

LB atstovai pareiškė savo rūpestį, kad teisingumo departamento pareigūnai kabinasi ant "sovietinės meškerės" ir teisman traukia 1941 m. Lietuvos sukiliminės vyriausybės paskirtus patriotus pareigūnus. Šiuos asmenis kaltindama kolaboravimu su naciais, OSI tuo pačiu vykdo sovietų norą paneigti, kad 1941 m. sukilimas buvo iššauktas lietuvių tautos noro matyti Lietuvą vėl nepriklausomą. Naudojimasis sovietiniais dokumentais šiuos asmenis patraukti teisman yra skaudus laisvės troškančios lietuvių tautos įžeidimas.

N. Sher savo atsakymuose buvo atsargus. Daugeliu atvejų jis atsisakė atremti LB atstovų teigimus, pasiteisindamas, kad tuo galėtų pakenkti departamento užvestoms byloms. LB atstovams pasiūlius, kad LB mielai pateiks sąrašą įtakingų lietuvių, kurie galėtų paliudyti apie vokiečių okupacijos laikotarpį, atsakyta, kad tai bus galima atlikti teismo metu. LB atstovams pastebėjus, kad, atsiklausus liudininkų, būtų galima išvengti teismo ir sutaupyti daug laiko bei lėšų, N. Sher atkirto, kad užvestų bylų nutraukti departamentas negali.

Kongr. Dougherty LB-nei pasiūlė suruošti vienos dienos seminarą OSI štabui, kuriame pareigūnai būtų supažindinti su vokiečių okupacijos laikotarpiu ir lietuvių tautos rezistencija prieš sovietų ir nacių okupantus. N. Sher minčiai pritarė pareikšdamas, kad šiuo klausimu turės pasisakyti jo viršininkas A. Ryan. JAV LB šiuo tikslu yra parašiusi A. Ryan laišką.

Tenka paminėti, kad kanadietis advokatas Alexander Epstein, vienas iš aukštų žydų organizacijos B'nai B'rith vadovų, asmeniškai perdavė direktoriui Ryan JAV LB krašto valdybos susirūpinimą dėl bylos iškėlimo sukiliminės vyriausybės paskirtam lietuviui. Epstein, kuris gerai yra susipažinęs su sovietų intencijomis diskredituoti antikomunistus, teisingumo departamentą prašė rodyti visapusišką objektyvumą, kad lietuviui patriotui visuomenininkui iškėlimas bylos neprivestų prie žydų-lietuvių santykių paaštrėjimo. Tautinių grupių konfrontacijos, pagal Epstein, Amerikos žydai tikrai nesiekia.

JAV LB visuomeninių reikalų taryba yra pasirašiusi vyriausiam prokurorui skirtą memorandumą, kuris šiomis dienomis bus Rytų Europos kraštų atstovų įteiktas teisingumo ministerijoj. Savo ruožtu, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos rūpesčiu yra baigiamas ruošti vokiečių okupacijos laikotarpį, sukilimo paskirtį ir lietuvių-žydų santykius nušviečiantis memorandumas. Jis taip pat greitu laiku bus įteiktas vyriausiam prokurorui.

A. Gč. (LB Inf.)

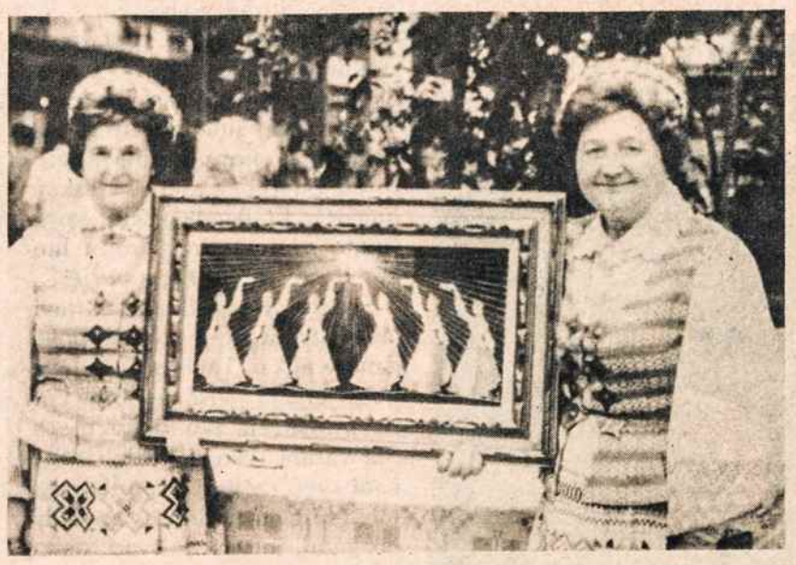

Dvi seserys kultūrinėje savaitėje Worcesterio centre. Kairėje — Teresė Alytaitė-Juškienė, dešinėje — Alytaitė-Šarkauskienė. Abi jos yra Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos narės. Nuotr. E. Meilaus Sr.

WORCESTER, MASS.

Dainuos G. Čapkauskienė

Iškiliosios solistės Ginos Čapkauskienės iš Montrealio koncertas įvyks spalio 11, sekmadienį, 1 val. popiet Maironio Parko didžiojoj salėj. Solistei akompanuos Saulius Cibas iš Bostono.

Koncertą ir iškilmingus pietus organizuoja Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių Šv. Kazimiero parapijos rėmėjų skyrius kartu su seselėmis.

Solistė G. Čapkauskienė yra gimusi Lietuvoj. Per Vokietiją atvyko į Kanadą, kur rimtai atsidėjo muzikos studijom ir pasiekė gražių rezultatų. Trim atvejais ji yra dainavusi Expo 67 pasaulinėj parodoj Montrealy, dalyvavusi daugybėj koncertų CBC radijo ir televizijos programose. Su koncertais solistė yra aplankiusi beveik visas JAV, Kanados ir Australijos lietuvių kolonijas. Kai kuriose kolonijose yra dainavusi ir po keletą kartų. Tai rodo, kad ji visur mielai laukiama ir klausoma.

Chicagos Lietuvių operoj yra dainavusi Traviatoj Violetos partiją, Carmen operoj Micaelos partiją, Meilės eleksyro operoj —pagrindinę Adinos rolę. Taip pat ji atliko Nakties karalienės rolę Stebuklingos fleitos pastatyme su Sherbrook simfoniniu orkestru.

Sol. G. Čapkauskienę puikiai įvertina ne tik lietuviai klausytojai, bet ir amerikiečiai muzikos kritikai.

Šiame koncerte solistei akompanuos Saulius Cibas, Harvardo universiteto trečio kurso medicinos studentas, anksčiau tame pačiame universitete baigęs chemiją. Jis yra žinomas kaip tikslus solistų akompaniatorius ir koncertų programose pasirodąs su pianino muzikos puikiu atlikimu.

Seselės ir jų rėmėjai kviečia Worcesterio ir apylinkių lietuvius nepraleisti progos ir atsilankyti į šį puikų koncertą ir pietus. Visas pelnas skiriamas seselių darbam remti. Naujas vienuolyno pastatas pilnai dar neužbaigtas, o reikia ir skolas mažinti.

Bilietus platina: Angelė Garsienė 798-2463, Marija Dabrilienė 753-7868 ir Janina Miliauskienė 755-1894.

Dalyvavom išvykoj

North American Martyrs šventovėj, Auriesville, N.Y., rugpiūčio 30 vyko tarptautinė maldos diena už kenčiančią Bažnyčią. Čia ypatingu būdu buvo prisiminta persekiojama Lietuvos Bažnyčia.

Iš Worcesterio ALR Katalikių Moterų Sąjungos 5-ta kuopa suorganizavo autobusą. Keliautojų didžiausią dalį sudarė sąjungietės ir šauliai. Prisidėjo ir kiti. Buvo ir jaunimo atstovų.

Ankstyvą ir miglotą rytą susirinkę maldininkai išvažiavo nuo Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios ir 10 val. ryto jau pasiekė šventovę.

Įvairios pamaldos buvo tikrai įspūdingos. Apie jas buvo rašyta ir Darbininke. Worcesterio maldininkai patenkinti savo dalyvavimu.

J.M.

VYTAUTO SKUODŽIO GELBĖJIMO AKCIJA

PATERSON, N.J.

Nauja LB apylinkės valdyba

Praėjusį pavasarį į naują apylinkės valdybą buvo išrinkti: Angelė Stankaitienė — pirmininkė, kun. Vytautas Palubinskas — vicepirmininkas, Vytautas Gružas — II vicepirmininkas Vasario 16-osios gimnazijos rėmimo ir įvairių parengimų reikalams, Gediminas Klimas — sekretorius, Klemensas Praleika — iždininkas, Ona Preikštienė ir Algirdas Eitmanas — nariai.

Naujoji pirmininkė Angelė Stankaitienė jau pačioje pradžioje labai gražiai užsirekomendavo, susisiekdama su Patersono vyskupu Frank Rodimer ir, minint birželio išvežimus, išrūpindama iš jo visose 105-ose diecezijos parapijose paskelbimą maldos dieną už Lietuvą.

Vėliau, iškilus Vytauto Skuodžio gelbėjimo reikalui, Angelė Stankaitienė vėl ėmėsi iniciatyvos, organizuodama telegramas senatoriams ir kongresmanams, apsilankydama kongresmano Robert Roe įstaigoje, aprūpindama ją reikalinga informacija ir, gavusi paskatos iš Lietuvių informacijos centro Brooklyne, mėgindama gauti antrą audienciją pas Patersono vyskupą.

Audiencija pas vyskupą Frank Rodimeer V. Skuodžio reikalu

Vyskupui esant atostogose ir dalyvaujant kitose konferencijose, audienciją pavyko gauti tik rugsėjo 1 dieną. Čia daug padėjo sesuo Jane Marie O'Neil, socialinės veiklos direktorė Patersono diecezijoje, labai palanki lietuviškiems reikalams. Šioje audiencijoje buvo vyskupo priimti šie atstovai: LB pirmininkė Angelė Stankaitienė, klebonas ir LB vicepirmininkas kun. Vyt. Palubinskas, Lietuvos vyčių atstovas dr. E. Vadeika ir LB tarybos narys ir ateitininkų atstovas Antanas Masionis.

Kadangi vyskupas jau anksčiau buvo aprūpintas reikalinga medžiaga, liečiančia V. Skuodį, tai jo daug informuoti nereikėjo, tik dr. Vadeika dar įteikė iškarpas iš Newsweek ir iš Sunday Visitor apie V. Skuodį ir apskritai apie padėtį Lietuvoje. Vyskupas parodė didelį mūsų reikalų supratimą ir tiesiog paklausė mus, ką jis galėtų tuo reikalu padaryti. Visas galimybes apsvarsčius, vyskupas pasižadėjo: 1)spalio mėn. pradžioje išleidžiamame Newsletter visiems diecezijos klebonams ir kunigams išaiškinti V. Skuodžio gelbėjimo svarbą ir įpareigoti juos organizuoti laiškų rašymą senatoriams, kongresmanams, prez. Reganui, Valstybės departamentui, net Brežnevui, Dobryninui ir Malikui; 2) parašyti tuo pačiu reikalu vyskupų konferencijos pirmininkui vyskupui John R. Roach ir vysk. Thomas C. Kelly, kuris turi ryšius su senatu ir kongresu, kad ir jie prisidėtų savo įtaka prie V. Skuodžio gelbėjimo; 3) parašyti V. Skuodžio reikalu straipsnį The Beacon, diecezijos savaitraštyje.

Trečiąjį savo pesižadėjimą vyskupas jau išpildė: rugsėjo 10 jo ilgokas straipsnis, pavadintas "Modern Martyr in Lithuania", jau pasirodė The Beacon. Jame jis paaiškina Lietuvos padėtį, pamini V. Skuodžio bylą, nuteisimą, ištrėmimą ir reikalą jį gelbėti. Įtaigauja jis tame straipsnyje visus skaitytojus imtis tokios akcijos, kuri, kaip jau aukščiau buvo paminėta, bus nurodyta parapijų klebonams ir kunigams. Reikia manyti, kad jis jau bus parašęs ir vyskupams Roach ir Kelly.

Po audiencijos teko dar aptarti konkretesnius reikalus su seserim Jane Marie. Ji pasisiūlė sudarysianti mums sąlygas rinkti peticijai V. Skuodžio reikalu Patersono diecezijos parapijose. Pakvietė mus, jei norėsime, kalbėti parapijų ir jų organizacijų susirinkimuose V. Skuodžio ir apskritai padėties Lietuvoje reikalu ir paruošti žmones peticijoms pasirašyti. Peticija Brežnevui jau rengiama Lietuvių informacijos centre. Kai ji bus paruošta, prasidės tuoj reikalu veikla Patersono diecezijoje, pradedant Šv. Kazimiero parapija Patersone.

Be to, sesuo Jane Marie pasisiūlė užmegzti ryšius su Newarko diecezijos socialinės veiklos įstaiga, atsiklausiant, ar šiuo reikalu jau ten kas daroma, ir paskatinant prie šios veiklos prisidėti. Be to, ji pati pažadėjo susisiekti dar ir su privačiomis katalikiškomis New Jersey kolegijomis ir paskatinti ir jas imtis šios akcijos.

Baigiant šias pastabas V. Skuodžio reikalu reikėtų tik pastebėti, kad ir visos kitos mūsų lietuviškos kolonijos turėtų išvystyti tokią V. Skuodžio gelbėjimo veiklą. Kadangi V. Skuodis yra Amerikoje gimęs ir dar katalikas, net Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narys, tai šiuo reikalu, kaip teko pastebėti, labai lengva prie vyskupo prieiti. Turint galvoje, kad Bažnyčios jėga yra vis tiek didelė, tai šioje plotmėje ne tik Skuodžio, bet ir apskritai Lietuvos padėties reikalus galima palyginti nesunkiai ir labai plačiai išpopuliarinti.

A. Masionis

RENGIAMAS LEIDINYS APIE LIETUVIUS MENININKUS

Dramos aktorius Kazys Vasiliauskas prašo atsiliepti

New Yorke ilgai gyveno dramos aktorius Kazys Vasiliauskas. Pasitraukęs į pensiją, jis išsikėlė gyventi pas savo sūnų į Baltimorę. Praeitą savaitę jis lankėsi New Yorke, kur gyvena jo dukra, taip pat atsilankė ir Darbininko redakcijoje ir supažindino su savo užmoju rinkti medžiagą ir išleisti stambų veikalą apie lietuvius menininkus. Jis redakcijoje paliko šį pareiškimą.

Kviečiami atsiliepti menininkai

Rašau knygą apie viso pasaulio gyvus ir mirusius lietuvius menininkus.

Į šią knygą, įeitų šių rūšių menininkai: operos, operetės, baleto, dramos, filmų, televizijos, tautinių šokių, chorų vadovai, dirigentai, kompozitoriai, pianistai, vargonininkai, smuikininkai, dailininkai, skulptoriai, medžio drožėjai, juostų bei kilimų audėjai, fotografai, lietuviškų radijo valandų vedėjai ir kiti.

Visi minėtų sričių viso pasaulio menininkai prašomi siųsti savo biografijas su meninės veiklos aprašymu, pridedant savo asmeninę nuotrauką ir porą meninės veiklos nuotraukų. Siųsti šiuo adresu:

Kazys Vasiliauskas
7127 Heathfield Rd.
Baltimore, Md. 21212
U.S.A.
Tel. 301 821-5288

P.S. Lietuviškų laikraščių redaktoriai prašomi šią žinią persispausdinti savo redaguojamame laikraštyje.

IŠ VISUR

— **Los Angeles lietuvių Dramos Sambūris** su A. Škėmos veikalu "Živilė" atvyksta į Torontą ir rugsėjo 27, sekmadienį, 4 val. popiet ją vaidins West Park Secondary School salėj. Veikalą režisuoja Dalila Mackialienė. Pastatymą globoja radijo programa "Tėvynės prisiminimai" ir specialus komitettas.

— **Kompozitorius Bruno Markaitis** Romo Kalantos Didvyriškos mirties dešimtmečiui paminėti kuria trijų veiksmų operą vardu "Kalanta". Įžanginiai operos rašymo darbai jau gerokai pasistūmėję į priekį. Operos libretui prašyti komp. Markaitis pakvietė poetą Bernardą Brazdžionį. Libretas bus išverstas ir į anglų kalbą. Lietuvis jaunuolis Romas Kalanta, protestuodamas prieš rusiškąją okupaciją ir Lietuvos lietuvių persekiojimą, Kauno miesto sodelyje susidegino 1972 gegužės 14.

— **Mykolas Drunga** buvo patvirtintas naujuoju Pedagoginio lituanistikos instituto neakivaizdinio skyriaus direktoriumi. PLI Lektorių tarybos posėdis įvyko rugsėjo 2.

— **Inž. Valdas Adamkus** yra paskirtas pastoviu JAV delegacijos pirmininku prie tarptautinės vandens apsaugos komisijos su Kanada.

— **Komp. Antano Vanagaičio** kūrinių koncerte rugsėjo 27 Chicagoj, Jaunimo Centre, programą atliks Toronto mišrus choras "Volungė", vadovaujamas D. Viskontienės, ir solistai A. Brazis, A. Gaižiūnienė, N. Linkevičiūtė, J. Vaznelis. Koncertą rengia Margutis.

— **Dail. Banguolės Marijos Raugaitės**, gyv. Philadelphijoje, Pa., kūrinių paroda atidaryta, rugsėjo 11 naujoje Race galerijoje, 212 Race St., Philadelphija, Pa. Paroda tęsis iki spalio 2. Išstatyti jos naujausi kūriniai, sukurti 1979-1981 metų laikotarpy. Viso išstatyta 30 kūrinių. Tai jau ketvirtoji jaunos dailininkės individualinė paroda. Be to, ji yra dalyvavusi septyniose grupinėse parodose. Visi darbai aliejiniai. M. B. Raugaitė yra baigusi Philadelphijos meno kolegiją. Po to, gavusi stipendiją, meno studijas gilino Amerikos seniausioje meno institucijoje — The Pennsylvania Academy of the Fine Arts.

— **Dainos konkursas**, kurį skelbė Dzūkų draugija, baigiasi spalio 1. Kūrinius siųsti adresu: Dzūkų draugija, c/o P. Nedas, 6242 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

— **Dail. J. Paukštienė** ateitininkų kongreso ir Ateities žurnalo 70 metų jubiliejaus proga Ateities redakcijai paaukojo savo tapybos paveikslą "Trys generacijos". Tai ne pirmas kartas, kad dailininkė savo kūriniais apdovanoja Ateitį.

— **Washington, D.C.,** Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyboj savo kadenciją baigė pirm. L. Kojelis ir sekr. D. Vaičiulaitytė. Naujai išrinkta valdyba pareigom pasiskirstė taip: pirm. Skirma Kondratienė, vicepirm. kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP, sekr. Virginija Gureckienė, ižd. dr. Adolfas Gaigalas, narys kult. reikalam Antanas Vaičiulaitis.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** A. Seduikis, Brockton, Mass., R. Roberts, Harrison, N.Y., M. Yesukevich, Hamden, Conn. Užsakė kitiem: J. Špakevičius, Westwood, Mass. — V. Grubliauskas, Brockton, Mass. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

— **Brazilijoj** birželio mėn. įspūdingai paminėta Maldos diena už Lietuvą. Rio de Janeiro kardinolas aukojo mišias už Lietuvą. Jas televizija perdavė visai Brazilijai. Jis kalbėjo apie persekiojamą Lietuvą ir užbaigė "Laisvės malda". Šiltai apie Lietuvą atsiliepė ir Sao Paulo kardinolas, celebravęs specialias mišias miesto katedroj.

— **Vaidinimą "Tėvas ir sūnus"** (J. Grušo) spalio 3 Clevelande rengia LB Ohio apygardos valdyba.

ELIZABETHE KALBĖS VLADAS ŠAKALYS

Jau nebe pirmas dešimtmetis kai Elizabetho ir apylinkės lietuviai renkasi minėti rugsėjo aštuntosios Tautos šventę. Nežiūrint į tai, kad nemažas būrys tautiečių, sulaukę brandaus amžiaus, yra palikę šį judrų, New Yorko pašonėje esantį miestą, minėjimo tradicija bus tęsiama ir šiemet. Rengėjai daro viską, kad eiga būtų kuo įdomesnė. Jie yra pasikvietę du tvirtus ir įdomius asmenis: kalbėtoją Vladą Šakalį ir dainininką Benediktą Povilavičių.

Vladas Šakalys kalbės Elizabethe Tautos šventės minėjime spalio 3 lietuvių parapijos salėje.

Kas yra Vladas Šakalys? Jis yra pirmas lietuvis disidentas, sėkmingai prasiveržęs pro sovietinę geležinę uždangą ir laimingai pasiekęs laisvąją Ameriką. Šis jo prasiveržimas skamba lyg fantastinė vieno žmogaus Odisėja. Spaudoje buvo rašyta, kad tai vyras didelio ryžto, drąsos ir kieto būdo. Tai žmogus, kuris ant savo kailio pergyveno rusų okupantų paniekinimus ir daromas skriaudas. Įvykiai ir vaizdai, kuriuos matė šis patriotas Lietuvoje, dabar jo paties kruopščiai renkami bei grupuojami ir jie bus išleisti atskira knyga. Vlatas Šakalys yra tas Lietuvos sūnus, kuris pusę savo gyvenimo praleido sovietų kalejimuose, ir koncentracijos stovyklose, tačiau tai nepakeitė ir nepalaužė jo didžiausio troškimo — kovos dėl Lietuvoslaisvės.

Sol. Benediktas Povilavičius dainuos Elizabethe Tautos šventės minėjime spalio 3.

Okupanto padiktuotas gyvenimo rėžimas stūmė Vladą Šakalį į dvi galimybes: už nepaklusnumą į katorgą, arba į nelegalią veiklą savo krašte. Jis visa širdim įsijungė į pogrindį, į disidentinio pasipriešinimo srovę. Tai pareikalavo iš jo daug idealizmo ir jaunatviško ryžto vykdant savo idealus. Šis nepaprastos drąsos vyras papasakos apie pasipriešinimo augimą Lietuvoje, gyventojų nuotaikas, ir savo pergyvenimus sovietų kalėjimuose. Štai kodėl amerikiečių filmų gamintojai yra taip susidomėję Vlado žygiu. O tas žygis yra nepaprastas, nes jis vienų vienas sulaužė taip garsiai skelbiamą nenugalimą sovietinės valstybės sieną. Reikėjo nugalėti KGB, alkį, šaltį, spygliuotų vielų tvoras, minų laukus ir dresiruotų šunų uoslę.

Solistas Benediktas Povilavičius Elizabethe yra dainavęs jau gana senokai. Tai bosas, apdovanotas gražiu balso tembru, kurį jis puoselėja jau daug metų. Šią vasarą teko jį girdėti atliekant savo rečitalį. Įspūdis buvo labai teigiamas. Balsas apvaldytas gerai, intonacija švari, dainų atlikimas gerai išbaigtas. Tai reiškia, kad jis turi profesionalą mokytoją, kuris jį pastatė "ant gero kelio". Šeštadienį, spalio 3 dieną, jo gražiu dainavimu galės įsitikinti visi minėjimo dalyviai. Fortepijonu palydės Matas Jatkauskas.

Pagal nusistovėjusį įprotį šį Tautos šventės minėjimą rengia Elizabetho Tautinės Sąjungos Skyrius. Po oficialiosios ir meninės dalies bus vakarienė, o po jos — šokiai iki vėlumos. Į minėjimą pažadėjo atvykti ir Simas Kudirka su žmona. Tas viskas įvyks spalio 3 Šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabeth, New Jersey. Pradžia 7 val. vakaro. Auka — 17 dol. asmeniui. Rengėjai kviečia visus ir visas pasinaudoti šiuo puikiu renginiu ir įdomiai praleisti laiką savų žmonių tarpe. Bilietais aprūpina Petras Lukas — 351-0120, Vincas Misiūnas — 352-8430, Jonas Švedas — 965-0518 arba Julius Veblaitis — 687-4943.

Tad iki pasimatymo!

j.p.v.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Pavasaris. Dainuoja dvynukai Šalčiai iš Vokietijos: Pavasaris, Tyliai vakaras slenka. Ramona, Oi aš norėčiau, Noriu dainuot, Po stikliuką, Tu prisimink, Ant Nėrio kranto, Ant melsvo ežero bangų, Daug daug dainelių, Pražydo jazminai. Tau įteikiu aš gėlytę. Kaina 10 dol.

Putinai. Aidas, Hamiltono mergaičių choras, dainuoja: Gegužio aitvarai, Tave matau, Beaištanti aušrelė, Ko liūdi, berželi, Plaukia sau laivelis, Meilė grįžta, Lopšinė, Putinai, Papartėlis žydį, Prisimink, Serenada, Pasėjau dobilą, Pamylėjau vakar, Trys seselės, Dainuokim po du. Vadovas Jonas Govėdas.

Žiemelytė su jumis, solistė dainuoja šias dainas: Grąžink mus Tėvynėn, Kažkur toli, toli, Kad aš našlaitėlė, Štai ji mano žemė, Žvaigždelė, Neverk, motule, Malda, Dedikacija, Belaisvis, Kodėl?, Mano dalia, Mirtis ir mergaitė, Ave Maria.

Antanas Keblys, baritonas, dainuoja: Ko vėjai pučia, Oi griežle, griežlele mano, Tų mergelių dainavimas, Jei nori valioj būti, Gale tėvo sodo, Stok ant akmenėlio, Eik, Jonuli, namo, Dėdės Jono Polka, Ar ateis, Kai širdį tau skausmas, Marija, Motina malonės, Neapleisk mūsų, Motinėle, Klajūnui, Rūta, Garsus mano Vilnius, Udrio daina. Kur bakūžė samanota.

Trys paskutinės plokštelės kainuoja po 8 dol. kiekviena. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ŠVENTAS RAŠTAS PRIEINAMAS VISIEM

Raktas į Naująjį Testamentą tai kun. prof. Antano Rubšio parašytas dviejų tomų veikalas, vaizdžiai ir prieinamai supažindinąs su Naujuoju Testamentu. Išleido Krikščionis Gyvenime serija. Gaunama ir Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Pirmo tomo kaina 8 dol., antro tomo kaina 9 dol. Už persiuntimą pridedama 1 dol. už 1 kiekvieną knygą.

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINYJE

Rugsėjo 27, sekmadienį, operų solistės Maralin Niskos koncertas didžiojoje salėje.

Spalio 3-4, šeštadienį ir sekmadienį, dail. Vandos Balukienės paroda mažojoje salėje.

Spalio 10-11, šeštadienį ir sekmadienį, dail. Elenos Kepalaitės paroda mažojoje salėje.

Spalio 10, šeštadienį, Lietuvių Kultūros Fondo metinis suvažiavimas.

Spalio 11, sekmadienį , Putnamo seselių rėmėjų koncertas didžiojoje salėje. Dainuoja solistė Slava Žiemelytė.

Spalio 17-18, šeštadienį ir sekmadienį, dail. Vytauto Igno paroda didžiojoje salėje.

Spalio 18, sekmadienį, Medžiotojų ir žuvautojų klubo vakarienė mažojoje salėje.

Spalio 24, šeštadienį, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas.

Spalio 24, šeštadienį, Maironio lituanistinės mokyklos vakaras didžiojoje salėje.

Spalio 25, sekmadienį, Liet. Moterų Klubų Federacijos koncertas didžiojoje salėje.

Spalio 31 ir lapkričio 1, šeštadienį ir sekmadienį, Tautodailės Instituto paroda abiejose salėse.

Lapkričio 7 ir 8, šeštadienį ir sekmadienį, dail. Prano Lapės paroda mažojoje salėje.

Lapkričio 8, sekmadienį, jaunimo mišios, skautų sueiga.

Lapkričio 14, šeštadienį, Laisvės Žiburio koncertas didžiojoje ir mažojoje salėje.

Lapkričio 21, šeštadienį, Algirdo monografijos pristatymas mažojoje salėje. Rengia Simo Kudirkos šaulių kuopa, kuri šią knygą išleidžia.

Lapkričio 29, sekmadienį, Genocide in Lithuania knygos pristatymas. Rengia Tautos Fondas.

Gruodžio 5, šeštadienį, penktadienio popiečių darbuotojų vakarienė mažojoje salėje.

Gruodžio 19, šeštadienį, skautų Kūčios.

Gruodžio 31, ketvirtadienį, Naujųjų Metų sutikimas. Rengia Kultūros Fondas, kuris išlaiko Kultūros Židinį.

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

1981 rugpjūčio mėn. įnašai.

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašus iš viso. Pavardė po: įamžintojas.

1 x 10.00 — Veverskis Kazimieras, atm. įn., padidina Pakalniškis Pranas $400.00.

2 x 20.00 — Balčiūnas Jurgis, inž. $85.00, Skučas Andrius (miręs) ir Skučienė Ada padidina Urbutis P. $1,020.00.

2 x 25.00 — Kuncaitis Juozas inž. ir Elena $335.00, Sakalas Juozas, atm. įn.: Sakalienė Ada $125.00.

1 x 50.00 — Vintaras Vytautas, atm. įn.: Daukša Algirdas ir Kondratas Balys ir Alė $50.00.

5 x 100.00 — Domarkas Kazimieras, plk. dr., atm. įn.: Domarkas Kazys , sūnus $100.00, Naujokas Apolinaras, atm. įn.: Naujokas Andrius, brolis $100.00, Lichtensteinaitė-Friedenthalienė Ilzė, atm. įn.: Algis Stankus-Saulaitis $100.00, Oželienė Sofija $100.00, Pulkauninkas Stasys $100.00.

1 x 100.64 — Leugoud Edward $4,999.90.

4 x 200.00 — X $200.00, Galinis, inž. Bronius ir Irena $800.00, Griežė-Jurgelevičius Stasys $800.00, Kindurys Alfonsas ir Ona $2,200.00.

4 x 200.00 — X $200.00, Galinis, inž. Bronius ir Irena 800.00, Griežė-Jurgelevičius Stasys $800.00, Kindurys Alfonsas ir Ona $2,200.00.

2 x 500.00 — Andrašūnas Veronika ir Jonas. Jų 50 m. vedybinio gyvenimo sukaktį paminėti draugai aukojo $600.00, Keblinskas Pranas ir Kunigunda: Keblys Kęstutis D. $250.00 ir Keblinskas $250.00 įnašų iš viso $600.00.

1 x 900.00 — Bandzevičius Kazimieras ir Ona $1,000.00.

Iš viso 19 — $3,450.64.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.IX.1 pasiekė $2,093,458.30. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą $816, 562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981. IX.1 imtinai palikimais gauta $533,196.08.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629".

Visi statykite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvybės išlaikymas.

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:
617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

SPECIALI
KALĖDŲ — NAUJŲJŲ METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ.
1982 programos gaunamos dabar.
Pilnas aprūpinimas — tik $424*, plius pigus skridimas į Pabaltijo vietoves, aukščiausios vertės, nemokamai naudojantis brošiūromis.

*10-11-15 dienų kelionės, remiantis dviese kambaryje, kainuoja nuo $424 iki $705; tik žemėje.

JONAS ADOMĖNAS
ORBITAIR
INTERNATIONAL LTD.
NEW YORK, N.Y. 10017
TEL. 212 986-1500

Anglų kalba nauja virimo knyga
LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

MALONIAI KVIEČIAME PRALEISTI ATOSTOGAS
prie pasauly daug žinomo pajūrio. Jūra skersai gatvės, viena mylia nuo lietuvių statomų kondominijų.
BLUE MIST MOTEL
3064 S. ATLANTIC AVE.
DAYTONA BEACH SHORES, FLA. 32018
1 - 904 767-7141
Savininkai
VLADAS IR ALDONA LAURINAITIS

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS
Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

mini 50 metų sukaktį kaip pastoviai tarnauja siunčiant
MUITŲ APMOKĖTUS SIUNTINIUS
į Lietuvą ir SSSR. Šia proga sveikiname mūsų gausius klijentus ir linkime sėkmingų švenčių. Užtikriname ir ateity puikų patarnavimą. Primename, kad visi siuntiniai, siunčiami per Globe Parcel Service, Inc., yra V/O Vneshposyltorg įstaigos autorizuoti ir garantuotai apdrausti. Autorizuoti skyriai yra žemiau išvardinti:

CENTRINĖ ĮSTAIGA:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Telefonas 215 925-3455
Atidaryta kasdien 9:00 A.M. — 4:30 P.M.
Šeštadieniais 10:00 A.M. — 1:00 P.M.

BALTIMORE, MD. 21224, 3206 Eastern Ave.	(301) 342-2374
CLEVELAND, OHIO 44134, 5432 State Road	(216) 749-3033
CLEVELAND, OHIO 44109, 3491 West 25th St.	(216) 741-8082
DETROIT, MICH. 48210, 6720 Michigan Ave.	(313) 894-5350
HAMTRAMCK, MICH. 48212, 11415 Jos Campau	(313) 365-6350
LOS ANGELES, CALIF. 90026, 2841 Sunset Blvd.	(213) 413-0177
MINNEAPOLIS, MINN. 55418, 2422 Central Ave., N.E.	(612) 788-2545
NEW BRITAIN, CONN. 06052, 97 Shuttle Meadow Ave.	(203) 224-0829
PHILADELPHIA, PA. 19123, 1012 N. Marshall St.	(215) 925-8878
CORAL SPRINGS, FLA. 33065, 11087 N.W. 26th Drive	(305) 752-7066
NEW YORK, N.Y. 10003, 101 First Ave.	(212) 982-7864
ROCHESTER, N.Y. 14621, 681-683 Hudson Ave.	(716) 544-2151
SAN FRANCISCO, CALIF. 94122, 1234 Ninth Ave.	(415) 564-7981
SEATTLE, WASH. 98125, 11551 6th Place, N.E.	(206) 363-5556
SOUTH RIVER, N.J. 08882, 168 Whitehead Ave.	(201) 257-2113
SYRACUSE, N.Y. 13204, 212 S. Wilbur Ave.	(315) 476-6958
TRENTON, N.J. 08648, 723 Valley Forge Ave.	(609) 599-2349
WORCESTER MASS. 01605, 82 Harrison Ave.	(617) 798-3347
WHEATRIDGE. COL. 80033, 4330 Quay St.	(303) 422-4330
YONKERS, N.Y. 10705, 467 S. Broadway	(914) 969-2564
CHICAGO, ILL. 60618, 2877 N. Milwaukee	(312) 235-0040

PROGA PER VIENERIUS METUS UŽDIRBTI IKI 2,000 DOLERIŲ IR UŽ JUOS NEMOKĖTI NEI CENTO MOKESČIŲ

KASOS Kredito Unija parduoda "All-Savers" certifikatus vienų metų terminui.

Palūkanos iki $2,000 yra laisvos nuo valstybinių mokesčių, kai visos kitos santaupos bankuose yra apdėtos aukštais mokesčiais.

Apie detales teiraukitės KASOJE, 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-6799.

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 827-1351 ir prašyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

MASPETHE ŠVENTINAMAS LIETUVIŠKAS KRYŽIUS

Rugsėjo 27, sekmadienį, tuoj po sumos prie Maspetho lietuvių bažnyčios bus pašventintas lietuviškas kryžius. Pašventins Brooklyno vyskupas Francis Mugavero.

Kryžių dvejus metus planavo ir dirbo inž. Arthur Nelson. Jo aukštis 26 pėdos. Jo pirmasis sumanytojas yra Jonas Adomėnas, Lietuvos vyčių 110 kuopos pirmininkas. Lankydamasis Lietuvoje, jis ir gavo šią mintį — lietuvišką kryžių pastatyti prie lietuvių bažnyčios Maspethe. Šį jo sumanymą rėmė visa vyčių kuopa ir kiti lietuviai. Klebonas gi pažadėjo duoti gerą vietą prie bažnyčios. Jį labai rūpestingai padarė inž. Arthur Nelson.

Kryžius rugsėjo 17 atvežtas prie bažnyčios ir pastatytas. Jis sveria 2 tonas. Į jo parengtą vietą buvo įpilta Lietuvos žemelės, kurią iš Lietuvos parvežė pats Jonas Adomėnas.

Daug laiko pareikalavo šis darbas. Daugiausia dirbo minėtas Nelson, kurio žmona Adelė ir dukros yra Lietuvos vyčių narės. Jų garbei jis ir skyrė šį savo darbą. Taip pat beveik kasdieną atvykdavo ir Jonas Adomėnas su Jonu Kučinsku.

Vyčiai padengė visas išlaidas, o inž. A. Nelsonas už s avo darbą jokio atlyginimo neėmė. Vyčiai ilgą laiką rengė visokius prengimus, kad galėtų surinkti kuo daugiau lėšų kryžiui. Nemokamai jie naudojosi parapijos sale.

Kryžius yra koplytstulpio formos. Viršūnėje — kryžius. Prie kryžiaus yra pritvirtintos 6 statulos: Jėzus neša kryžių, Skausmingoji Dievo Motina — pieta, šv. Juozapas su Kristumi, Rūpintojėlis, šv. Kazimieras ir Vytis. Visos šios statulos ir kryžiausviršūnė yra padirbtos Lietuvoje. Šias išlaidas apmokėjo Jonas Adomėnas.

Kai okupuotoje Lietuvoje kryžius verčia iš pakelių ir lietuviškų sodybų, tai čia su didžia meile, tikėjimu ir viltimi iškeliamas didingas kryžius. Tegu šis lietuviškas kryžius įkvepia lietuvius gyvai ir aktyviai laikytis lietuvybės, išlikti lietuviais.

-o-

Lietuvos vyčiai maloniai kviečia visus apylinkės lietuvius dalyvauti pašventinimo iškilmėse.

IRENAI BILERIENEI,

jos tėveliui mirus, reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime

New Yorko Skautams Remti Komitetas

A.A.
MATILDAI GUDONIENEI

staiga mirus, skausmo valandoje užjaučiame vyrą Antaną, dukrą Karoliną ir kitus artimuosius.

Adas ir Juzė Aidukai

Seminole, Fla.

A.A.
MATILDAI GUDONIENEI

mirus, liūdesy likusį vyrą Antaną Gudonį, dukrą Karoliną ir gimines nuoširdžiai užjaučiame.

St. Petersburgo Lietuvių Klubo Choras

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS GARBĖS PIRMININKUI IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS UGDYTOJUI

A.A.
STASIUI BARZDUKUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame dukrai AUŠRAI, sūnums ARVYDUI ir GYČIUI bei jų šeimoms, broliui KAZIUI, seseriai KONSTANCIJAI, giminėms, draugams, pažįstamiems ir visai LIETUVIŲ TAUTAI.

Mes liūdime drauge su Jumis.

JAV LB KRAŠTO VALDYBA

MIRĖ STASYS BARZDUKAS, CLEVELANDE.

Buvo žymus pedagogas ir visuomenininkas. Lietuvoje ir Vokietijoje buvo mokytoju ir direktoriumi. Amerikoje buvo organizacijų vadovu, leidinių redaktoriumi ar koautoriumi ir nenuilstamai dirbo spaudoje.

Jo mirtis yra didelė netektis lietuviams.

Gili užuojauta šeimai ir artimiesiems ir broliui Kaziui Barzdukui, Lietuvių Fondo iždininkui.

LIETUVIŲ FONDO VALDYBA IR TARYBA

Šviesiam visuomenininkui ir mūsų bičiuliui

A.A.
STASIUI BARZDUKUI

mirus, jo šeimai, artimiesiems bei visai Lietuvių Bendruomenei nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Fronto Bičiuliai
Lietuvių Fronto Bičiulių Taryba
Lietuvių Fronto Bičiulių Centro Valdyba

LIETUVOS VYČIŲ VID. ATLANTO APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 27, šį sekmadienį, V. Atsimainymo parapijos bažnyčioje ir salėje vyksta Lietuvos vyčių vid. Atlanto apskrities suvažiavimas. Globoja 110 kuopa. Bus apžvelgti praėjusio seimo nutarimai, renkama nauja apskrities valdyba.

Atvyksta autobusu naujai susiorganizavusi 144 kuopa iš Frackville, Pa. Vadovauja kun. Algimantas Bartkus. Atstovai susirinks iš New Jersey, Philadelphijos, Scrantono, Pa., New Yorko ir Brooklyno.

Ši Lietuvos vyčių apskritis V. Atsimainymo parapijos salėje rengia savo festivalius, kur platina lietuviškas knygas, plokšteles. Apskrities dvasios vadu yra kun. Pranas Bulovas. Jis ir globoja šiuos festivalius.

PASISEKUSI GEGUŽINĖ

Rugsėjo 20 buvo surengta gegužinė Vytauto ir Vandos Vebeliūnų sodyboje. Ją rengė Maironio lituanistinė mokykla, talkino kredito unija Kasa. Žmonių atsilankė apie 250. 12 val. buvo mišios, kurias aukojo Tėv. Antanas Prakapas, OFM, mokyklos kapelionas. Po mišių buvo žaidimai, Kasos tarnautojų ir mokyklos tėvų komiteto tinklinis, kurį laimėjo mokyklos tėvų komitetas. Veikė užkandžiai ir gėrimų barai. V. Vebeliūnas kalbėjo apie Kasos veiklą ir jos reikšmę. Vakare buvo laužas. Visa gegužinė baigėsi apie 7-8 v.v.

Dr. A. Rukšos knygos "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" II tomo pristatymas buvo rugsėjo 20, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Rengė New Yorko ramovėnai. Pristatymui vadovavo dr. Eugenijus Noakas, ramovėnų pirmininkas. Apie šį naują veikalą kalbėjo Kazys Jankūnas, o Bronius Balčiūnas paskaitė ištraukų iš knygos. Jis taip pat paskaitė ir vieną eilėraštį, gautą iš Lietuvos. Susipažinimas su knyga užtruko apie valandą. Po to buvo kavutė. Atsilankė apie 50. Parduota 20 knygų. Šiam knygos pristatymui salę dekoravo P. Jurkus.

Albina ir Alfonsas Pilypavičiai, gyveną Juno Beach, Fla., buvo išvykę į Kanadą, kur jie anksčiau gyveno. Ten aplankė savo bičiulius, grįždami buvo sustoję New Yorke ir keletą dienų svečiavosi pas Antaniną Reivytienę, Middle Village. Jie aplankė ir Kultūros Židinį, A. Galdiko galeriją. Drauge su Br. Oniūniene į Juno Beach išvyko rugsėjo 23.

Patiksliname. Praeitame Darbininko numeryje buvo aprašyta lietuvių diena Lakewood, Pa. Tenai programą atliko ne dainuojantis vienetas "Jinai ir trys gintarai", bet Apreiškimo parapijos kvartetas, kurį sudaro Rasa Bobelytė, Birutė Malinauskienė, Viktoras Ralys ir Petras Tutinas.

Kun. Antanas Račkauskas rugsėjo 15 išvyko atostogų į Sunny Hills, Fla., kur jis turi savo namus. Grįžta spalio 10.

New Yorko Alta praneša, kad Lietuvos nepriklausomybės šventė ateinančiais metais bus minima vasario 21. Vasario 16 bus antradienį, tai šventės minėjimas nukeliamas į sekmadienį.

Dail. Jurgis Juodis su žmona Monika buvo atvykęs iš St. Petersburgo į New Yorką ir ilgesnį laiką svečiavosi vaikų — Rasos ir Antano Razgaičių namuose Long Island. Dail. Juodis šiuo metu rengiasi išleisti savo kūrinių knygą ir tuo reikalu New Yorke turėjo kelis pasitarimus.

Iš LK Moterų Sąjungos 29 kuopos veiklos

Prie Apreiškimo parapijos veikianti Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa yra nedidelė. Sąrašuose turi 25 nares. Dauguma jų pasiekusios brandaus amžiaus, nebesilanko nei į susirinkimus, nei į parengimus. Šie metai sąjungietėm buvo ypatingai skaudūs, kai teko palaidoti net keturias nares: Petronėlę Gagienę, Stasę Ruokienę, Stefaniją Čekavičienę ir Salomėją Barakauskienę.

Kuopai pirmininkauja Eugenija Kezienė. Jos nepaprastos energijos dėka daug padaroma. Ji prikalbino į kuopą įstoti naujas energingas nares. Šią vasarą į sąjungą įstojo Vitalija Šližienė, M. Jance, V. Kazlauskis.

Sąjungietės talkina ne tik parapijai įvairiuose darbuose, bet ir visam New Yorkui. Jos talkina Perkūno choro parengimams, radijo valandoms, L. Bėndruomenei ir visiems, kas tik į jas kreipiasi.

Rugsėjo 13 Apreiškimo parapijoje buvo Tautos šventės minėjimas. Po šventės minėjimo parapijos salėje jos surengė pietus. Gautą pelną, 150 dol., paskyrė Religinei Šalpai. Suma nėra didelė, bet ir pietų kaina buvo maža — 3 dol. Gi programos dalyviai buvo pavaišinti nemokamai. Jos čia kaip bitelės nešė, virė, kepė, už tai sau nė ačiū nereikalaudamos. E. Kezienė moka įtraukti į talką ir nenares, pavyzdžiui Onutę Povilaitytę, taip pat ir vyrus — Jurgį Šližį, A. Jancę, kurie yra nuolatiniai jų renginių talkininkai. Pagarba pirmininkei E. Kezienei ir jos aktyvioms narėms — V. Šližienei, U. Povilaitienei, B. Lukoševičienei, M. Jancei ir visiems kitiems talkininkams.

O.B.

NEWARK, N.J.
LB apylinkės subuvimas

LB Newarko apylinkės valdyba, siekdama palaikyti artimesnius santykius su apylinkės nariais, vasarai baigiantis vėl pradeda žiemos ir pavasario metu vykdytus mėnesinius susirinkimus, kurių metu aptariami aktualesni reikalai prie kavos puoduko.

Toks susirinkimas įvyks rugsėjo 27, šį sekmadienį, tuoj po Švč. Trejybės parapijos bažnyčioj 10 val. 30 min. įvykstančių lietuviškų mišių valdybos nario Algirdo Brazinsko sodyboj, 44 Kingman Rd., South Orange, N.J. Atvykę ne tik pasitarsim, bet ir pasivaišinsim, atsigaivinsim ir savo laimę išbandysim turtingoj loterijoj. Kingman Rd. surandamas važiuojant per Newarko South Orange Ave.

CAPE COD, MASS.
Parduodamas namas

Penkios minutės pėsčiam eiti iki Craigville Beach parduodamas namas 2 aukštų su garažu. Pirmame aukšte 5 kambariai ir vonia, antrame aukšte — 5 miegamieji ir 2 vonios. Labai patogu nuomavimui. Tel. 617 775-4146.

BOSTONO ŽINIOS

Alkos muziejaus (Putnam, Conn.) tvarkymo darbai vyksta toliau. Šiemet apie pastatą išlyginta žemė, pasėta žolė, ir apgenėti aplinkiniai medžiai. Viduj įvesta specialiai bibliotekai pritaikyta elektros instaliacija, išdažytos lubos ir sienos. Dabar rengiamasi iškloti grindis bibliotekai pritaikytais divonais. Ruošiamasi pirkti bibliotekai reikalingas lentynas. Archyvinė medžiaga jau gerokai sutvarkyta, nes tam daug laiko pašvenčia ir darbo įdeda prieš metus iš Romos atvykęs kun. R. Krasauskas. Į Alkos tvarkymą savo patarimais įsijungė diplomuota bibliotekininkė Laima Mikniūtė-Mockienė, kuri yra Naujosios Anglijos bibliotekininkų tarybos narė. Meniniais klausimais pažadėjo bendradarbiauti savo patarimais dailininkas Vyt. Ignas.

Ieškoma Alkai geradarių. Iki šiol Alkos statybai, išlaikymui ir daliniam sutvarkymui jau surinkta 150,000 dolerių, kuriuos suaukojo geraširdžiai tautiečiai. Vidaus įrengimui, archyvinės medžiagos bei bibliotekos sutvarkymui dar reikia apie 85,000 dol. Ieškoma geradarių rėmėjų, kurie sumokėtų už elektros įvedimą ir lempas 3,200 dol., lubų bei sienų išdažymą 1,650 dol., grindų išklojimą divonais 2,500 dol. ir specialias lentynas bibliotekai 15,000 dol.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Juozas Brazaitis, Raštai, II tomas. Nuo Maironio iki Brazdžionio. 15 dol. (Dar gaunamas ir J. Brazaičio Raštų I tomas. 15 dol.)

Tomas Venclova, Lietuva pasaulyje. Publicistika. 10 dol.

Leonardas Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato, įrišta kietais viršeliais. 20 dol.

Marija Aukštaitė, Ant marių krašto. Romanas. 10 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Dorchester Community News (prie Bostono) rugpjūčio 25 įdėjo platų pasikalbėjimą su ten gyvenančiu Jonu Vizbaru-Sūdu-vu, kuris šiemet laimėjo Draugo romano premiją už savo romaną "Alšėnų kunigaikštytė"; įdėjo ir autoriaus fotografiją.

The Pilot, plačiai skaitomas Bostone savaitraštis, rugsėjo 4 įdėjo ilgą straipsnį "Repression in Lithuania"; jame rašoma apie dabartinius tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoj. Greta įdėjo ir fotografiją kunigų, 1933 grįžusių iš Rusijos kalėjimų.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Spalio 3-4 — dail. Jono Rūtenio dailės paroda So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos antro aukšto salėj. Parodos atidarymas spalio 3, šeštadienį, 5 val. vakaro. Atidaryme kalbės rašytojas Stasys Santvaras. Parodą globoja So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija.

Spalio 4, sekmadienį, Laisvės Varpo rudens renginys, kuriame Hamiltono lietuvių dramos teatras Aukuras, veikiąs jau 30 metų, suvaidins Birutės Pūkelevičiūtės veikalą "Antroji Salomėja painiavose".

Lapkričio 15 — bazaras Šv. Petro lietuvių parapijos parėmimui. Visi lietuviai kviečiami prisidėti prie šio bazaro pasisekimo rankdarbiais ir kitokiomis dovanomis.

Martyno Jankaus šauliai ruošia banketą lapkričio 21, šeštadienį, 6:30 val. vak. Sandaros salėj, 30 Interval St., Brocktone.

Kardinolas Medeiros aukos mišias Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone lapkričio 22, sekmadienį, 10:15 val. ryto.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

DAIL. JONO RŪTENIO PARODA

Spalio 3-4 dienomis So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos antrojo aukšto salėje.

PARODA LANKOMA: Spalio 3 nuo 12 val. Sekmadienį, spalio 4, nuo 12 val. iki 5 val. vakaro.

PARODOS ATIDARYMAS: spalių 3 d. 5 val. vakare. Kalbės poetas STASYS SANTVARAS.

Paroda globoja So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3 30 PM –
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
749 Gallivan Blvd.
8 30 AM to 5 30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. – 8 30 AM to 7:30 PM
Saturday 8 30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

New Yorko žinių daugiau yra septintame puslapyje.

Kultūros Židiny šį savaitgalį: spalio 27, sekmadienį, 4 val. popiet operų solistės Maralin Niska koncertas Kultūros Židinio naudai.

LMK Federacijos New Yorko klubo išrinktoji klubo valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkė — Jadvyga Laucevičienė, vicepirmininkė — Malvina Klivečkienė, sekretorė — Sofija Skobeikienė, iždininkė — Sofija Sližienė, valdybos narės — Marija Žukauskienė ir Vitalija Šližienė. Klubo pirmas susirinkimas po vasaros atostogų bus rugsėjo 30, trečiadienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, 91 St. Woodhavene. Visos narės prašomos dalyvauti.

New Yorko ir apylinkių ateitininkai rugsėjo 26 rengia gegužinę Rygelių sodyboje, 5 Edgemere Terrace, Kinnelon, N.J. (tel. 201-838-4483). Pradžia 2 v. popiet. Bus pranešimai iš kongreso, keletas liaudies dainų, po to užkandžiai, žaidimai.

Dramos aktorius Kazys Vasiliauskas, anksčiau gyvenęs New Yorke, prieš keletą metų pasitraukęs pensijon, apsigyveno pas savo sūnų Baltimorėje. Praeitą savaitę jis buvo atvykęs aplankyti čia gyvenančios dukters ir taip pat lankėsi Darbininko redakcijoje, kur supažindino su savo sumanymu išleisti knygą apie lietuvius menininkus.

Pirmoji šio rudens paroda Kultūros Židinyje bus spalio 3-4. Bus išstatyti dail. Vandos Balukienės kūriniai. Dailininkė gyvena Chicagoje, su savo tapybos kūriniais yra dalyvavusi ir New Yorke vasario mėnesio bendrinėse parodose. Jos parodą globoja birutiečių New Yorko skyrius. Paroda lankoma šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v., sekmadienį nuo 12 iki 7 v.v. Iškilmingas parodos atidarymas šeštadienį 7:30 v.v. Po atidarymo — kavutė.

Maironio lituanistinės mokyklos rudens balius bus spalio 24, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Įėjimo auka 15 dol., studentam — 8 dol.

Tryptinis, New Yorko tautinių šokių ansamblis, pradeda savo darbą — repeticijas spalio 2, penktadienį, 6:30 v.v. Apreiškimo parapijos viršutinėje salėje. Kviečiami ir nauji šokėjai. Ansambliui visą laiką vadovauja ilgametė ir prityrusi tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė.

Maironio mokyklos tėvų visuotinis susirinkimas bus spalio 3, šeštadienį, 9:15 v.r. mokykloje. Bus aptarta šių metų veikla ir pristatytas biudžetas. Visi tėvai prašomi dalyvauti.

Kun. Petras Rukšys iš Sao Paulo, iš Šv. Kazimiero parapijos, salezietis, Mūsų Lietuvos redaktorius, buvo atvykęs į Religinę Šalpą ir ta proga, palydėtas Gintės Damušytės, lankėsi Darbininko redakcijoje, apžiūrėjo A. Galdiko vardo galeriją.

Jonas ir Vida Rūteniai, gyveną Chesterfield, Mo., atnaujindami Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Nuoširdi padėka geradariam, nes jie jau keleri metai didesne auka paremia mūsų spaudą.

Tautinio meno ansamblis Grandis iš Chicagos atvyksta į New Yorką lapkričio 14 ir pasirodys Kultūros Židinyje Laisvės Žiburio rudens koncerte.

New Jersey Moterų klubo susirinkimas įvyks spalio 4, sekmadienį, 3 val. popiet pas Liuciją Alinskienę. Kviečiamos narės ir viešnios. Po susirinkimo bus kavutė. Dėl informacijų skambinti 201 777-3741.

Bronė Oniūnienė, besilankydama Kultūros Židiny, Darbininko spaudos reikalams paaukojo 10 dol. Ji anksčiau gyveno New Yorke, prieš keletą metų išsikėlė į Juno Beach, Fla. Darbininko administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Albina ir Alfonsas Pilypavičiai, gyveną Juno Beach, Fla., besisvečiuodami New Yorke, lankėsi Kultūros Židiny ir Darbininko spaudos reikalam paaukojo 20 dol. Darbininko administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Putnamo seselių rėmėjų koncertas bus spalio 11, sekmadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Dainuoja solistė Slava Žiemelytė iš Toronto. Jai akompanuoja Dalia Sakaitė.

N. Y. ateitininkų metinė šventė įvyks lapkričio 14-15. Šeštadienį bus jaunimui pritaikyti pokalbiai. Vakare visi dalyvaus Laisvės Žiburio koncerte. Sekmadienį bus iškilmingos mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po mišių įvyks šventė, kurios metu bus duodami įžodžiai.

Ateitininkų moksleivių kursai bus spalio 10-12, Kolumbo dienos savaitgalį, Putname. Programą rengia kun. S. Yla. Jaunimas kviečiamas iš anksto registruotis.

Žuvautojų ir medžiotojų klubo Aras valdyba praneša, kad rudens klubo narių bendri pietūs įvyks spalio 18, sekmadienį, 4 v. popiet. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Taip pat praneša, jog loterijos bilietus reikia nedelsiant grąžinti Z. Juriui.

N. Y. Alta šių metų pirmininku išsirinko Alfonsą Marcelyną, kuris jau pradėjo rūpintis ateinančių metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimu.

KULTŪROS ŽIDINIO IŠLAIKYMUI
LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO METINIS NARIŲ

SUVAŽIAVIMAS

**įvyks spalio 10, šeštadienį, 10 val. ryto Kultūros Židinio patalpose.
Programoje: valdybos pranešimai, tarybos narių rinkimas, diskusijos ir nutarimai.
Visi LK Fondo nariai ir Židinio rėmėjai kviečiami dalyvauti.**

LIETUVIŠKO KRYŽIAUS ŠVENTINIMO

PROGRAMA

**LIETUVIŲ ATSIMAINYMO PARAPIJA, 64-25 PERRY AVE., MASPETH, N.Y.
RUGSĖJO 27, SEKMADIENĮ**

10:40 val. — Organizacijos, atstovai ir Lietuvos vyčiai su vėliavomis renkasi prie VJ Atsimainymo bažnyčios

10:55 val. — Procesija iš klebonijos — vysk. Francis J. Mugavero, kun. Pranas Bulovas, mišių celebrantas su koncelebrantais ateina į bažnyčią

11:00 val. — Bažnyčioje:
1) Kun. kleb. Prano Bulovo sveikinimo žodis
2) Lietuviška suma
3) Giedos parapijos choras, vad. Vytauto Kerbelio, su kviestais svečiais giedotojais
4) Pamokslas—kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas
5) Aukų mišiom ir lietuviškų ženklų atnešimas
6) Vyskupo Francis J. Mugavero kalba
7) Lietuvos vyčių himnas
8) Marija, Marija

12:00 val. Procesija prie kryžiaus

12:10 val. Kryžiaus šventinimo programa:
1) Amerikos himnas
2) Kun. kleb. Prano Bulovo žodis
3) Lietuviškas kryžius — Lietuvių meilė tikėjimo ir Lietuvos nepriklausomybės ir pasiaukojimo ženklas Dievui ir Tėvynei — Philip Skabeikis
4) Kryžiaus-koplytėlės šventinimas — vysk. Francis J. Mugavero, Brooklyno ordinaras
5) Sveikinimai — Anicetas Simutis, Gen. Lietuvos konsulas ir kiti
Vysk. Francis J. Mugavero žodis
Vytiškas padėkos žodis — Jonas Adomėnas, LV 110 Kuopos pirm.
Lietuvos himnas
Užbaiga — Užkandžiai salėje visiem dalyviam

Dail. Vandos Balukienės

TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

rengiama spalio 3-4 Kultūros Židinio mažojoje salėje

Paroda lankoma:

**šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v.
sekmadienį nuo 12 iki 7 v.v.**

**Iškilmingas parodos atidarymas bus šeštadienį 7:30 v.v.
Po atidarymo — kavutė.**

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

*LDK BIRUTĖS DRAUGIJOS
NEW YORKO SKYRIUS*

66-TIEJI TRADICINIAI PIETŪS IR ŠOKIAI

rengiami Newarko Lietuvos vyčių 29 kuopos

Švč. Trejybės parapijos salėj

207 Adams St., Newark, N.J.

1981 spalio 10, šeštadienį

**Kokteiliai 7-8 val. vak.
Šilti pietūs 8 val. vak.
Šokiam gros populiarus Joe Thomas orkestras**

New Yorko ir New Jersey lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir praleisti keletą linksmų valandų

Bilietai gaunami pas Mary Stonis 201 763-3752

Išnuomojamas kambarys moteriai arba vyrui Woodhavene. Skambinti 847-7306.

Išnuomojamas 5 su puse kambarių saulėtas butas Richmond Hill ribose. Pageidaujama suaugusių dirbančių porą. Teirautis 847-4985.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

DIDYSIS KULTŪROS ŽIDINIO RUDENS KONCERTAS

įvyks š.m. rugsėjo 27, sekmadienį, punktualiai 4 val. po pietų Kultūros Židinyje.

Programą atliks išgarsėjusi Amerikos žymiųjų operos teatrų solistė

MARALIN NISKA

Solistė koncerto programą atliks nemokamai, visas pajamas skirdama lietuvių Kultūros Židiniui.

Įėjimo auka — 7 dol. suaugusiems ir 5 dol. jaunimui.

Bilietus prašoma iš anksto įsigyti šiose vietose:
**Darbininko spaudos kioske,
Kultūros Židinio raštinėje,
M. Šalinskienės įstaigoje Woodhavene,
LITO ir KASOS įstaigoje Richmond Hill.**

Bilietus taip pat bus galima įsigyti koncerto dieną prie įėjimo, bet pavėlavusieji bus įleidžiami į salę tik per pertraukas.

Po koncerto veiks užkandžiai ir gėrimų bufetas, todėl svečiai bus kviečiami pasilikti ir pasilinksminti.

Koncerto rengėjai, pati solistė Maralin Niska ir Tėvai Pranciškonai tikisi gausaus publikos atsilankymo.

VISUS NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME!

Židiniui Remti Lietuvių Kultūros Fondo Valdyba

CARNEGIE RECITAL HALL

ŠEŠTADIENĮ • SPALIO 10 • 5:30

KONCERTAS

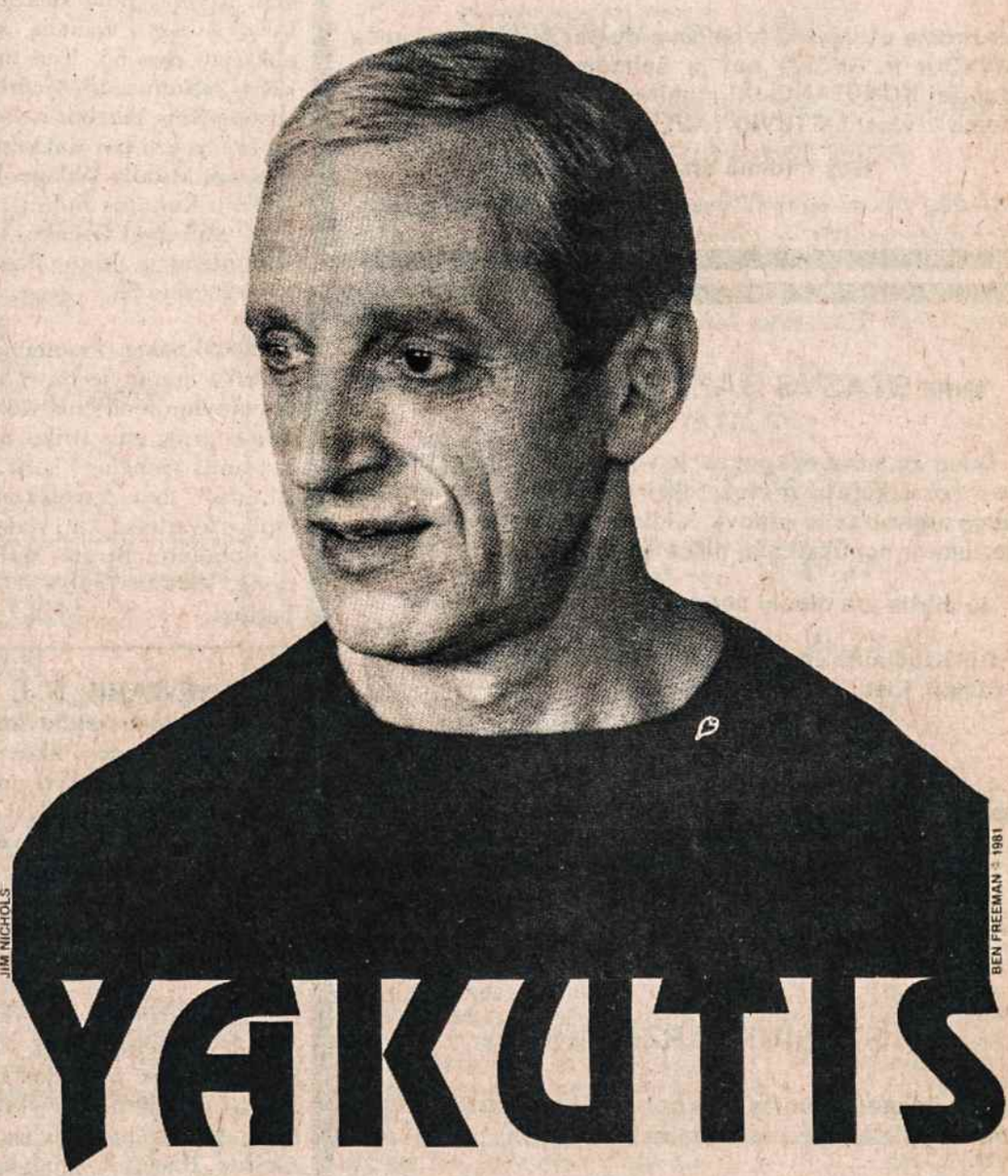

YAKUTIS

"NUOŠIRDŽIAI KVIEČIU ATSILANKYTI"

RENGIA NORMAN J. SEAMAN AGENTURA

BILIETAI $7.50